

บทที่ 4

การวิเคราะห์ทำรำ และกลวิธีรำฉุยฉายพราหมณ์

การศึกษาทำรำฉุยฉายพราหมณ์ การวิเคราะห์ทำรำ และกลวิธีการรำฉุยฉายพราหมณ์ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทำรำจากศิลปิน 3 ท่าน ที่เป็นรุ่นลูกศิษย์ของครูลมูล ยมะคุปต์ ซึ่งท่านเป็นผู้ได้รับการถ่ายทอดทำรำฉุยฉายพราหมณ์ จากพระยานัญฎกานูรักษ์ ผู้ประดิษฐ์ทำรำฉุยฉายพราหมณ์โดยตรง ผู้วิจัยจะได้ทำการศึกษา วิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งกลวิธีรำฉุยฉายพราหมณ์ ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ศึกษาทำรำฉุยฉายพราหมณ์ จากศิลปินทั้ง 3 ท่าน

- 1.1 ส่องชาติ ชื่นศิริ (ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ.2535) ผู้แสดงรำฉุยฉายพราหมณ์คนแรก ของกรมศิลปากร
- 1.2 ทรงศรี กุญชร ณ อยุธยา ศิลปินผู้มีชื่อเสียงจากการแสดงรำฉุยฉายพราหมณ์ในการแสดงละครโทรทัศน์ เรื่องการะเกด
- 1.3 หิสมัย วิลศักดิ์ ศิลปินผู้มีชื่อเสียงในการรำฉุยฉายพราหมณ์จากอดีตจนถึงปัจจุบัน และศิลปินผู้มีชื่อเสียงจากการรำฉุยฉายพราหมณ์ในการแสดงภาพยนตร์ เรื่องการะเกด

2. เปรียบเทียบความเหมือน และความแตกต่างของทำรำในแต่ละบทร้องของเพลงรำฉุยฉายพราหมณ์ ของศิลปินทั้ง 3 ท่าน

- 2.1 ตารางเปรียบเทียบทำรำฉุยฉายพราหมณ์ ของศิลปินทั้ง 3 ท่าน
- 2.2 ตารางบันทึกทำรำฉุยฉายพราหมณ์ ในทำรำที่แตกต่างกัน

3. วิเคราะห์กลวิธีในการรำฉุยฉายพราหมณ์ ของศิลปินทั้ง 3 ท่าน ดังหัวข้อต่อไปนี้

- 3.1 การใช้ท่าเชื่อมระหว่างบท
- 3.2 การใช้พื้นที่ของเวที
- 3.3 การแสดงออกทางหน้าตาและอารมณ์

4. ปัจจัยที่ทำให้รำฉุยฉายพราหมณ์ได้รับความนิยมจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

1. ศึกษาทำรำดูฉายพราหมณ์ จากศิลปินทั้ง 3 ท่าน

1.1 สองชาติ ชื่นศิริ ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ.2535 ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดทำรำดูฉายพราหมณ์ จากครูลมูล ยมะคุปต์

สองชาติ ชื่นศิริ เป็นนักเรียนคนแรกที่ได้รับคัดเลือกให้ได้รับการถ่ายทอดทำรำดูฉายพราหมณ์ เพื่อใช้แสดงสลับฉากการแสดงละครของ พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ ในประมาณปี พ.ศ.2479-2480 (ผู้วิจัยฯ) ที่จัดแสดง ณ โรงละครอนศิลป์ากร (ซึ่งถูกไฟไหม้) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เป็นผู้รำดูฉายพราหมณ์คนแรกของกรมศิลป์ากร

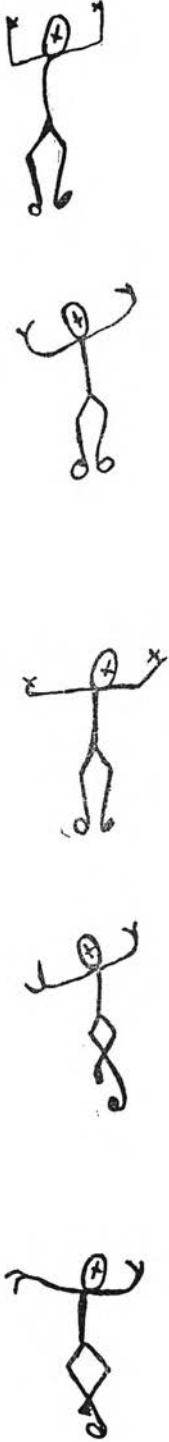
ตารางบันทึกทำรำดูฉายพราหมณ์ แบบที่สองชาติ ชื่นศิริ ได้รับการถ่ายทอดทำรำจาก ครูลมูล ยมะคุปต์ เพื่อใช้แสดงสลับฉากการแสดงละครของ พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ ตามดำริของคุณหญิงประภาพรธรณ วิจิตรวาทการ เมื่อประมาณ พ.ศ.2479-2480 ดังตารางบันทึกทำรำ ดังต่อไปนี้

ภาพสัญลักษณ์การดูรำ

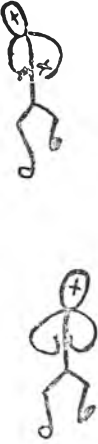

ภาพสัญลักษณ์	อธิบายสัญลักษณ์
⊕	หน้าตรง
∩	ขาขวา
∪	ขาซ้าย

ตารางบันทึกท่ารำฉายฉายพราหมณ์
แบบที่สองชาติ ชีนศิริ ได้รับการถ่ายทอดท่ารำจาก ครูลมูล ยมะคุปต์

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
1.	บรรเลงเพลงร่ำ		<p><u>สอดสร้อยมาลา</u> มือขวาตั้งวง มือซ้ายจับหางที่ ชายพก เอียงซ้าย เท้าซ้ายก้าวไขว้ หันเฉียงตัวด้านขวาเล็กน้อย</p> <p>วิ่งซอยเท้าเปลี่ยนมือ หมุดด้วย มือซ้ายตั้งวง มือขวาจับหางที่ ชาย พก เอียงขวา ซอยเท้า</p> <p><u>ป้องกัน</u> มือซ้ายตั้งวงอยู่ ถอนเท้าซ้ายหัน ไปทางด้านซ้าย ยกเท้าขวา พร้อมกับ เปลี่ยนเป็นมือขวาตั้งวงมือซ้ายจับ หางที่ชายพก เอียงซ้ายพร้อมกับก้าว เท้าขวาลง แล้วหมุนตัวมาทางด้าน ขวา</p> <p>กระทุ้งเท้าซ้ายกระดก พร้อมกับ หางมือซ้ายแล้วพลิกกลับมาป้อง หน้ามือขวาปล่อยจับออกหางอ ระดับสะเอว เอียงขวา</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
2.	<p>ร้องเพลงดูฉาย ดูฉายเอย</p>		<p>(เอียน หันด้านขวา มือทั้งสองจับเข้าหา ศีรษะเอียงซ้าย พร้อมกับเตะเท้าซ้าย แล้ว ซอยเท้าหันตัวมาทางด้านซ้าย ก้าวเท้าซ้ายแล้วเตะเท้าขวา พร้อมกับม้วนมือจับทั้งสองออกเป็น ตั้งวง เอียงขวา พร้อมกับซอยเท้า หันตัวมาทางด้านหน้า</p> <p>ดูย มือขวาจับหงายแขนตั้งระดับไหล่ มือซ้ายจับระดับแก้มศีรษะ ลักคอกค ไหล่ขวา พร้อมกับถอนเท้าซ้ายและ ถอยเท้าขวา</p> <p>ฉาย ม้วนมือจับออกเป็นตั้งวงอยู่ใน ตำแหน่งเดิม เอียงขวา เท้าขวา ก้าวหน้า</p> <p>เอย มือซ้ายตั้งวงเหมือนเดิม มือขวา พลิกเป็นตั้งวงหงายข้างลำตัว ระดับ ไหล่ เอียงซ้าย พร้อมกับกระทุ้งเท้า ซ้าย เคาะแขนขวาตึง และสะดุ้งตัว ขึ้น ตามองมือหงาย</p>

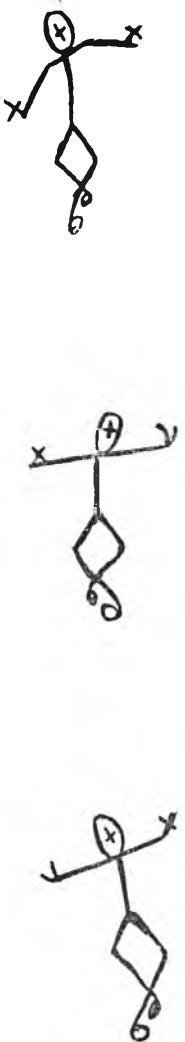
ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
3.	ช่างงามซ้ำ	 	<p><u>ช่างงาม</u> มือซ้ายหงายอระดับปาก มือขวาหยิบจีบ ระดับแ่งศึระะ เอียงซ้ายพร้อมกับถอนเท้าซ้าย และฉายเท้าขวา</p> <p><u>ซ้ำ</u> พลิกมือซ้ายเป็นตั้งวงระดับปาก มือขวาสอดจีบขึ้นเป็นตั้งวงหงายระดับแ่งศึระะ เอียงขวาพร้อมกับก้าวเท้าขวา แล้วยกเท้าซ้ายตามองผู้ชม โดยหันใบหน้าเฉียงไปตามมือซ้าย</p>
4.	ช่างรำโยกย้าย	 	<p><u>ช่างรำ</u> เอียงเดิม ปาดมือทั้งสองโดยกดมือทั้งสองลงมาระดับสะเอว พร้อมกับเท้าซ้ายก้าวข้างถ่ายน้ำหนักตัวไปอยู่ที่เท้าซ้ายใบหน้าไปตามมือ</p> <p><u>โยก</u> มือซ้ายหยิบจีบคว่ำแขนตั้งโดยกดแขนลงมาระดับสะเอว มือขวาดังวงระดับชายพก เอียงซ้ายพร้อมกับถ่ายน้ำหนักมาทางเท้าขวา</p> <p><u>ย้าย</u> ดึงมือจีบซ้ายขึ้นมาระดับไหล่ มือขวาดังวงที่ชายพกเช่นเดิม เอียงขวา ถ่ายน้ำหนักไปที่ขาซ้าย แล้วกระดกเลี้ยงขาขวา ใบหน้าหันไปตามมือซ้าย</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
4. (ต่อ)	ปีเปาเลียนเสียงร้อง		<u>รำทวนบท</u> ตามคำร้องที่ปีเปาเลียนเสียงร้อง
5.	สะเอวแดนอ่อน		<u>สะเอว</u> หันตัวทางด้านขวา มือทั้งสองจับระดับสะเอว เอียงขวา พร้อมกับประเท้าซ้าย <u>แดนอ่อน</u> ม้วนมือจับทั้งสองออกเป็นเท้าสะเอว เอียงขวา พร้อมกับเท้าซ้ายก้าวข้างหันตัวมาด้านหน้าเปลี่ยนเอียงซ้าย
6.	อรรชรช่วงกาย		<u>อรรชร</u> มือทั้งสองล่อแก้ว หักข้อมือเข้าหาลำตัว เอียงซ้าย เท้าขวาก้าวไขว้หันตัวไปทางด้านซ้าย <u>ช่วงกาย</u> ม้วนมือทั้งสองออกเป็นตั้งวง (แต่ยังทำมือล่อแก้วอยู่) มือซ้ายอยู่ระดับแกงศีรษะ มือขวาอยู่ระดับปาก เอียงขวา พร้อมกับกระทุ้งเท้าขวา แล้วกระดกหลัง

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
7.	วิจิตรยิ่งลาย		<p><u>วิจิตร</u> หันตัวมาทางด้านขวาในท่าเดิม แล้วมือซ้ายจับระดับแฉีระหมีขวา ตั้งวงระดับไหล่ เท้าซ้ายก้าวข้างเอียงซ้าย</p> <p><u>ยิ่งลาย</u> มือซ้ายม้วนออกเป็นตั้งวงมือขวาพลิกเป็นหงายระดับสะเอว (ท่าผาลา) เอียงขวา เท้าขวากระดกเลี้ยว แล้วหมุนตัวมาด้านหน้า</p>
8.	ที่คนประดิษฐ์		<p><u>ที่คน</u> มือซ้ายจับคว่ำระดับไหล่ มือขวาหงายอยู่ที่เดิม เอียงขวา พร้อมกับเท้าขวาก้าวหน้า</p> <p><u>เอื้อน</u> มือซ้ายจับหงายแขนงระดับไหล่ มือขวาพลิกเป็นตั้งวงเอียงขวา พร้อมก้าวเท้าซ้าย พร้อมกับตีไหล่ซ้ายเล็กน้อย</p> <p><u>ประดิษฐ์</u> แล้วแตะเท้าขวา มือซ้ายจับหงายเคาะแขนตั้งระดับไหล่พร้อมกับสะดั่งตัวขึ้น เอียงซ้าย</p> <p><u>รำทวนบท</u> ตามเสียงปี่เป่าเลียนเสียงบทร้อง</p>
9.	สองเนตรคมขำ		<p><u>สองเนตร</u> มือทั้งสองเท้าสะเอวลักคอค โดยกดไหล่ขวา พร้อมกับเท้าขวาก้าวข้าง</p> <p><u>คมขำ</u> ถ่ายน้ำหนักมาทางเท้าซ้ายลักคอค โดยกดไหล่ซ้าย</p>

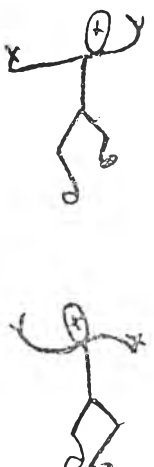

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
10.	แสนดำนันขลับ	 	<p><u>แสนดำ</u> มือซ้ายจับหงายส่งหลัง มือขวาหยิบจับจากด้านหน้าแล้วโบกออกไปด้านหน้าพร้อมกับคลายจับออก เอียงซ้ายพร้อมกับก้าวเท้าซ้าย แล้วเตะเท้าขวาซอยเท้า</p> <p><u>มัน</u> ถอนเท้าขวา แล้วฉายเท้าซ้าย พร้อมกับมือตั้งวงระดับเอว แล้วปาดมือเข้าหาลำตัวเอียงขวา</p> <p><u>ขลับ</u> ถอนเท้าซ้าย เอียงซ้าย แล้วฉายเท้าขวา พร้อมกับปาดมือขวาที่จับออกเป็นตั้งวงระดับชายพก พร้อมกับบิดไหล่ขวาออกเอียงขวา</p>
11.	ชะม้อยเนตรจับ		<p><u>ชะม้อย</u> หันด้านขวา มือทั้งสองกำหลวม ๆ ระดับสะเอวเอียงซ้ายเตะเท้าซ้าย ซอยเท้าวิ่งขึ้นไปข้างหน้าโดยที่หันด้านขวาอยู่ พร้อมกับกล่อมหน้ากลับมาเอียงทางด้านขวา</p> <p><u>เนตรจับ</u> สะดุดเท้าซ้าย ถอนเท้าขวา แล้วเตะเท้าซ้าย พร้อมกับนำมือทั้งสองไปไขว้หลัง กึ่งกลางระหว่างสะโพกกับเอวพร้อมกับเปลี่ยนเป็นเอียงซ้าย แล้วพยักหน้า โดยที่สายตามองตรงไปที่คนดู</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่าจำ	อธิบายท่าจำ
12.	ช่างสวยสุดพิศ		<p><u>ช่างสวย</u> มือซ้ายหงายงอด้านหน้า ระดับไหล่ มือขวาจับคว่ำด้านหน้า ระดับไหล่ เอียงซ้าย พร้อมกับเท้าซ้ายก้าวข้าง</p> <p><u>สุดพิศ</u> พลิกมือซ้ายขึ้นเป็นตั้งวงระดับปาก มือขวาสอดจับขึ้นเป็นมือหงาย ระดับแฉะ เอียงขวา พร้อมกับเท้าขวากระดกเล็กน้อย</p> <p><u>รำทวนบท</u> ตามเสียงปีเป่าเลียนเสียงบทร้อง</p>
13.	ปีพาทย์บรรเลงรับ ตั้งวง	 	<p><u>ท่ารับ</u> ถอนเท้าซ้าย ยกเท้าขวา มือซ้ายตั้งวงมือขวาจับเข้าหาลำตัว คู่กัน ระดับปาก เอียงซ้ายแล้วก้าวเท้าขวา ลง พร้อมกับม้วนมือซ้ายเป็นจับหงาย แขนตั้งเหยียดไปข้างหน้า มือขวาส่งไปจับหงายส่งหลังเอียงขวา นับเป็น 1 จังหวะ</p> <p><u>จังหวะที่ 2</u> กระทุ้งเท้าซ้าย</p> <p>พร้อมกับเอามือขวามาตั้งวงระดับปากคู่กับมือซ้ายที่จับอยู่แขนเล็กน้อย แล้วช้อนมือขวา เป็นจับหงายแขนตั้งเหยียดไปข้างหน้า มือซ้ายนำไปจับส่งหลัง พร้อมกับเท้าซ้ายก้าวไขว้ไปข้างหน้า เอียงซ้าย</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
13. (ต่อ)	ปีพาทย์บรรเลงรับทั้ง วง (ต่อ)		<p><u>จังหวะที่ 3</u> กระทั่งเท้าขวา นำมือซ้ายมาปล่อยจับเป็นตั้งวง งอทั้งสองแขนเล็กน้อย เอียงซ้ายแล้วก้าวขวาไขว้ไปข้างหน้าพร้อมกับซ้อนมือซ้ายเป็นจับหงาย เขยียดแขนตั้งไปข้างหน้า และมือขวาจับหงายส่งหลัง เอียงขวา</p> <p><u>จังหวะที่ 4</u> เลื่อนมือซ้ายที่จับอยู่มาไว้ข้างลำตัวระดับแฉียงศีรษะ มือขวาดังวงเอียงขวา แล้วม้วนมือซ้ายออกเป็นตั้งวง ซ้อนมือขวาเป็นจับ แล้วเตะแขนตั้งพร้อมกับกระทั่งเท้าซ้าย สะดุ้งตัวขึ้น เอียงซ้าย</p> <p>ทำรับ</p> <p><u>จังหวะที่ 6</u> ม้วนมือซ้ายออกเป็นตั้งวง ซ้อนมือขวาเป็นจับหงาย พร้อมกับฉายเท้าขวาไปกระทั่งและเตะแขนตั้งระดับไหล่ สะดุ้งตัวขึ้น</p> <p><u>จังหวะที่ 7</u> ทำเหมือนจังหวะที่ 5</p> <p><u>จังหวะที่ 8</u> ทำเหมือนจังหวะที่ 6</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
14.	<p>ร้องเพลงอุยอวย สุดสวยเออย</p>		<p><u>เอือน</u> หันทางด้านขวา ก้าวเท้าขวา เฉียงขวา มือซ้ายตั้งวงระดับแ่งศีระ มือขวาตั้งวงเตรียมจับข้างลำตัว</p> <p>แตะเท้าซ้าย เอียงซ้าย มือซ้าย ตั้งวง มือขวาจับแล้วสวามือจับคว่ำ ขึ้นมาระดับไหล่ แล้วชอยเท้าหันตัวไป ทางซ้าย</p> <p>ก้าวเท้าซ้าย แตะเท้าขวาพร้อม กับมือขวาปล่อยจับเป็นตั้งวงระดับแ่ง ศีระ มือหยิบจับคว่ำข้างลำตัวแล้ว สวามือจับขึ้นมาระดับไหล่เฉียงขวา ชอย เท้าหันตัวมาด้านหน้า</p> <p><u>สุด</u> มือซ้ายหงายงอ มือขวาจับคว่ำ ระดับไหล่ มือทั้งสองยื่นมาข้างหน้า เอียงซ้าย พร้อมกับเท้าขวาก้าวไขว้ <u>สวยเออย</u> มือซ้ายพลิกเป็นตั้งวงระดับ ปาก มือขวาสอดจับขึ้นเป็นตั้งวง หงายระดับแ่งศีระ เอียงขวา เท้า ซ้ายยกหน้าพร้อมกับแผ่นตัวขึ้น</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
15.	ยี่งพิศยี่งเพลิน		<p><u>ยี่งพิศ</u> มือทั้งสองเท้าสะเอว เท้าซ้ายก้าวข้าง ลักคอก กดไหล่ซ้าย</p> <p><u>ยี่งเพลิน</u> ถ่ายน้ำหนักมาที่เท้าขวา ลักคอก กดไหล่ขวา</p>
16.	เขิญให้่งงวย		<p><u>เขิญให้</u> หันตัวทางด้านขวา มือทั้งสองตั้งวงระดับชายพก ก้าวเท้าซ้ายหยิบจับมือซ้าย เอียงขวา</p> <p><u>งวย</u> มือซ้ายปล่อยจับออกเป็นตั้งวงระดับชายพก มือขวาจับส่งหลังแขนตั้ง เท้าขวาก้าวข้างแล้ววิ่งชอยเท้าเอียงซ้าย</p>
17.	งามหัดถ้งามกร		<p><u>งามหัดถ้ง</u> มือขวาหยิบจับพร้อมกับถอนเท้าขวา แล้ว พลิกเป็นตั้งวงหงาย แขนตั้งระดับไหล่ ตะเท้าซ้ายเอียงขวา</p> <p><u>ามกร</u> มือซ้ายจับคว่ำแล้วม้วนออกเป็นตั้งวงแขนตั้งระดับไหล่ ถอนเท้าซ้ายแล้วตะเท้าขวา เอียงซ้าย</p>
18.	ก็อ่อนระทวย		<p><u>ก็อ่อน</u> หันตัวทางด้านขวา มือซ้ายจับหงายที่ชายพก มือขวาดั้งวงระดับแม่ศีรษะ เท้าขวาก้าวไขว้เอียงซ้าย</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
18. (ต่อ)	ก็อ่อนระทวย		<p>ระทวย มือซ้ายปล่อยจีบออก หายมือแขนงอทั้งลำตัว มือขวา ลดวงลงมาให้อยู่ระดับไหล่แล้วพลิกมือซ้ายเป็นตั้งวงระดับแฉ่ศีรษะ มือขวาหุบจีบคว้าแขนตั้งแล้วสาวจีบขึ้นมาปล่อยมือจีบตั้งเป็นวงระดับไหล่ กระดกเท้าซ้ายเอียงขวา</p>
19.	ช่างนาตช่างนวย		<p>ช่างนาต นำเท้าซ้ายที่กระดกอยู่มายกหน้า พร้อมกับหันตัวมาด้านหน้า มือซ้ายตั้งวงอยู่เหมือนเดิมมือขวาช้อนจีบหายแขนตั้งระดับไหล่เอียงซ้าย</p> <p>ช่างนวย ม้วนจีบมือขวาออกเป็นตั้งวงระดับแฉ่ศีรษะ มือซ้ายจีบส่งหลังพร้อมกับก้าวเท้าซ้ายลงเป็นก้าวข้างเฉียงตัวไปทางด้านซ้าย เอียงขวา</p>
20.	<p>ลวยยั่ว นัยนา</p> <p>ปีเปาเลียนเสียงร้อง ตั้งแต่ลำดับที่ 17-20</p>		<p>ลวยยั่ว หันด้านซ้ายอยู่ มือซ้ายแบหาย มือขวที่ตั้งวงคู่กับระดับอกเอียงซ้าย</p> <p>นัยนา สะดุดเท้าขวา ถอนเท้าซ้ายแล้วเตะเท้าขวา พร้อมกับนำมือทั้งสองประกบกันแล้วกรีดนิ้วให้สวยงามระดับอก เปลี่ยนเอียงขวา ตามองที่คนดูและพยักหน้าเบา ๆ</p> <p>รำทวนบท ตามเสียงปีเปาเลียนเสียงร้อง</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
21.	ทั้งหัตถ์ทั้งกร		<p><u>ทั้งหัตถ์</u> หันมาด้านหน้า ถอนเท้าขวา มือทั้งสองหยิบจีบ เอียงซ้ายแล้วแตะเท้าซ้าย มือทั้งสองจีบหางเคาะแซน ตีระดับไหล่ เอียงขวา มองมือจีบซ้าย</p> <p><u>ทั้งกร</u> ถอนเท้าซ้าย มือทั้งสองปล่อยจีบหางอแซนเล็กน้อยแล้วแตะเท้าขวาพร้อมกับมือทั้งสองพลิกเป็นตั้งวง เคาะแซนตีระดับไหล่พร้อมกับสะบัดตัวขึ้นเอียงซ้าย</p>
22.	ก็พื่อนถูกแบบ		<p><u>ก็พื่อน</u> ก้าวขวา เอียงขวา มือขวาหยิบจีบคำทั้งลำตัว แล้วเปลี่ยนเป็นเอียงซ้าย มือซ้ายตั้งวงระดับแ่งศีระะ มือขวาสาวจีบขึ้นแซนตีระดับไหล่ห่มเข้าลางจะอ่อนตัวไปทางขวา</p> <p><u>ถูกแบบ</u> จะอ่อนตัวไปทางซ้ายมือขวาปล่อยจีบขึ้นเป็นตั้งวงระดับแ่งศีระะ มือซ้ายจีบคว่ำสาวมือขึ้นมาระดับไหล่ เอียงขวา</p>
23.	ดูยลดูแยบ		<p><u>ดูยล</u> หันมาด้านขวา ถอนเท้าขวา มือขวาหยิบจีบ ตามองที่มือขวา เอียงขวามือซ้ายจีบหางส่งหลัง แล้วแตะเท้าซ้าย พร้อมกับปล่อยจีบมือขวาออกเป็นตั้งวงที่ซ้ายพัก เอียงซ้าย ตามองไปที่คนดูหันหน้าออกเวที พยักหน้าเล็กน้อย</p>

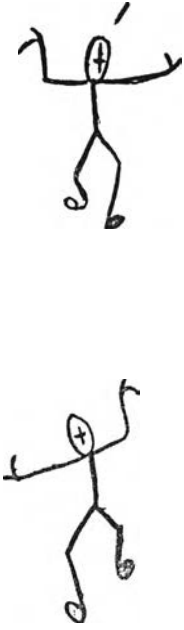

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
23. (ต่อ)	ดูยลดูแบาย (ต่อ)		<p><u>ดูแบาย</u> หันด้านซ้าย ถอนเท้าซ้าย มือซ้ายจับ ตามองที่มือซ้าย เอียงซ้าย มือขวาจับหางส่งหลัง แล้วเตะเท้าขวาพร้อมกับปล่อยจับมือซ้ายออก เป็นตั้งวงระดับชายพก เอียงขวาตามองไปที่คนดูหันหน้าออกเวทีพยักหน้าเล็กน้อย</p>
24.	สวยยิ่งเทวา		<p><u>สวยยิ่ง</u> หันด้านซ้ายอยู่ เท้าขวาก้าวข้างพร้อมกับมือขวา จับคว่ำแขนงอมมือซ้ายหางงอข้างลำตัว เอียงขวา <u>เทวา</u> ถ่ายน้ำหนักไปที่เท้าขวา แล้วยกเท้าซ้ายพร้อมกับสอดจับมือขวา และพลิกมือซ้ายตั้งวงแขนตั้งระดับไหล่ เป็นท่าสอดสูง เอียงซ้ายตามองมือหาง พร้อมกับห่มเขาลง</p> <p><u>รำทวนบท</u> ตามเสียงปีที่เป่าเลียนเสียงร้องในลำดับที่ 21</p> <p><u>ลำดับที่ 22</u> ปีเป่าทวนคำว่า "ก็พื่อนถูกแบบ"</p> <p><u>ก็พื่อน</u> เท้าขวาก้าวไขว้มือซ้ายตั้งวง เอียงซ้ายถ่ายน้ำหนักไปทางขวาพร้อมกับเสยมือขวาขึ้น</p> <p>ถูกแบบ เสยมือขวาเป็นตั้งวงระดับแง่ศีรษะ เอียงขวา แล้วถ่ายน้ำหนักไปทางซ้าย พร้อมกับเสยมือขึ้นและ</p> <p><u>รำทวนบท</u> ต่อในลำดับที่ 23-24</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
25.	ปี่พาทย์บรรเลงขับ ทั้งวง		<p><u>จังหวะที่ 1</u> ถอนเท้าซ้าย มือซ้าย หงายอระดับชายพก มือขวาดังวง แล้วปาดมือไปข้างลำตัว เอียงซ้าย แล้วเท้าขวาก้าวไขว้ พร้อมกับพลิกมือ ซ้ายเป็นตั้งวงระดับชายพก มือขวา หยิบจับแล้ว สาวจับขึ้นมาแขนตั้ง ระดับไหล่ เอียงขวา</p> <p><u>จังหวะที่ 2</u> กระทบเท้าซ้ายพร้อมกับ สะบัดจับมือขวา แล้วเท้าซ้ายก้าวไขว้ มือขวาดังวงระดับชายพกมือซ้ายหยิบ จับ แล้วสาวจับแขนตั้งระดับไหล่ เอียงซ้าย</p> <p><u>จังหวะที่ 3</u> กระทบเท้าขวาพร้อมกับ สะบัดจับมือซ้าย แล้วก้าวเท้าขวาไขว้ มือซ้ายตั้งวงระดับชายพก มือขวา หยิบจับ แล้วสาวจับแขนตั้งระดับไหล่ เอียงขวา</p> <p><u>จังหวะที่ 4</u> กระทบเท้าซ้ายพร้อมกับ สะบัดมือจับ แล้ววางเท้าซ้ายลงหลัง มือขวาดังวงระดับแ่งศีรษะ มือซ้าย หยิบจับแล้วสาวจับขึ้น แขนตั้งระดับ ไหล่ เอียงซ้าย</p> <p><u>จังหวะที่ 5</u> ฉายเท้าขวา พร้อมกับ สะบัดมือจับแล้ววางเท้าขวาลงหลัง มือซ้ายตั้งวงระดับแ่งศีรษะมือขวาจับ สาวจับขึ้นแขนตั้งระดับไหล่ เอียงขวา</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
25. (ต่อ)	ปี่ พาทย์บรรเลงรับ ทั้งวง (ต่อ)		<p>จังหวะที่ 6 ฉายเท้าซ้าย พร้อมกับ สะบัดมือจีบ แล้ววางเท้าซ้ายลงหลัง มือขวาตั้งวงระดับแฉิ่งระชะ มือซ้าย หยิบจีบ สวาจีบขึ้นแขนตั้งระดับไหล่ เอียงซ้าย</p> <p>จังหวะที่ 7 หันด้านซ้าย เท้าซ้ายก้าว ไขว้ มือซ้ายหงายอ มือขวาจีบคว่ำ เอียงขวา</p> <p>จังหวะที่ 8 พลิกมือซ้ายขึ้นเป็นตั้งวง ระดับแฉิ่งระชะ มือขวาจีบหงายแขน ตั้งระดับไหล่ พร้อมกับแตะเท้าขวา เอียงซ้าย</p>
26.	ร้องเพลงแม่ศรี นำชมเอย		<p>(เอื้อน) นำ แตะเท้าขวา พร้อมกับ ม้วนมือขวาออกเป็นตั้งวง แขนงอ ระดับไหล่ เอียงขวา ค่อย ๆ หันตัวไป ด้านหน้า</p> <p>ชมเอย แตะเท้าขวา พร้อมกับซ้อนมือ ขวาเป็นจีบหงายแขนตั้งระดับไหล่ เอียงซ้าย หันตัวมาให้ถึงด้านหน้า</p>
27.	นำชมเจ้าพราหมณ์		<p>นำชม แตะเท้าขวา พร้อมกับม้วนมือ ขวาออกเป็นตั้งวงแขนงอระดับไหล่ เอียงขวา</p> <p>เจ้าพราหมณ์ ก้าวเท้าขวา มือขวา เท้าสะเอว มือซ้ายตั้งวงระดับอก เอียงซ้าย แล้วยกเท้าซ้าย พร้อมกับ ซ้อนมือซ้ายเป็นจีบหงายเข้าอก เอียง ขวา เผ่นตัวขึ้น</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
28.	ดูท่วงม		<p><u>ดูท้ว</u> ก้าวเท้าซ้าย มือทั้งสองจับคว่ำ ระเบิดปาก เอียงซ้าย แล้วฉายเท้าขวา กรายมือจับออกเป็นตั้งวง หงาย บัวบาน เอียงซ้าย</p> <p><u>ตั้งวงม</u> ก้าวเท้าขวา มือขวาจับคว่ำ มือซ้ายหงายอ เอียงซ้ายแล้วยก เท้าซ้าย พลิกมือซ้ายตั้งวง ระเบิดปาก มือขวาสอดจับขึ้นเป็นตั้งวงหงาย ระเบิดแวงศีรษะ เอียงขวา</p>
29.	ไม่ทราวมเลยจนนิต	 	<p><u>ไม่ทราวม</u> เท้าซ้ายก้าวลงเป็นก้าวข้าง มือซ้ายเท้าสะเอว มือขวาปาดมือจับ ถ่ายน้ำหนักมาเท้าซ้าย ลักคอกดไหล่ขวา แล้วปาดมือจับ ปล่อยมือออก ถ่ายน้ำหนักมาเท้าขวา ลักคอกดไหล่ซ้าย</p> <p><u>เลยจนนิต</u> หันตัวมาด้านขวา ซอยเท้า มือทั้งสองตั้งวงระดับชายพก เอียงขวา แล้วสะดุดเท้าซ้าย</p> <p>ถอนเท้าขวา มือขวาเท้าสะเอว มือซ้ายใช้นิ้วหัวแม่มือ มาติดกับ นิ้วก้อยให้เหลือเพียงปลาย เอียงขวา แล้วเตะเท้าซ้าย พร้อมกับพลิกมือซ้ายเป็นหงายแล้วหักข้อมือขึ้น เอียงซ้าย หันหน้าออกเวที</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
29. (ต่อ)	ปี่เป่าเลียนเสียงร้อง ตั้งแต่ลำดับที่ 26-29		<p><u>รำทำรับผลา</u> (ปี่เป่าเลียนเสียงร้อง) นำ หันด้านขวา ถอนเท้าขวา มือขวาจับหางแขนงระดับไหล่ มือซ้ายตั้งวงระดับไหล่ แล้วประเท้า ซ้าย เอียงขวา</p> <p><u>ชมเอย</u> ม้วนมือขวาออกเป็นตั้งวง ระดับแ่งศีรษะ พลิกมือซ้ายเป็นหาง งระดับไหล่ พร้อมกับก้าวเท้าซ้าย ก้าวไขว้ เอียงซ้าย</p> <p><u>นำชม</u> เท้าขวาก้าวข้าง เปลี่ยนเป็น เอียงขวา</p> <p><u>เจ้าพรหมณ์</u> เท้าซ้ายก้าวไขว้ พลิก มือทั้งสองเป็นท่าสอดสูง มือซ้ายตั้งวง แขนตั้งระดับไหล่ มือขวที่ตั้งวงหาง ระดับแ่ง ศีรษะเอียงซ้าย</p> <p><u>ดูทั่ว</u> เท้าขวาก้าวไขว้ ค่อย ๆ หันตัว มาด้านหน้า พลิกมือทั้งสองกลับเป็น ท่าผลา เอียงขวา</p> <p><u>ด้วงาม</u> เท้าซ้ายก้าวไขว้ พลิกมือ ทั้งสองเป็นท่าสอดสูง</p> <p><u>ไม่ทราบมเลยจนนิด</u> หันตัวไปทาง ด้านซ้าย ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย พร้อมกับแทงมือขวาเป็นตั้งวง มือซ้าย หางงอ เอียงขวาแล้วกระดกเท้า พร้อมกับพลิกมือทั้งสองเป็นท่าสอดสูง เอียงซ้าย</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
30.	ดูมุขดูม่อ		<p><u>ดูมุข</u> ก้าวเท้าซ้ายแล้วยกเท้าขวา พร้อมกับมือขวาจับศอก แล้วฉายมือจับเป็นตั้งวงหงายระดับแฉ่งศีรษะ เอียงซ้าย พร้อมกับหันตัวมาทางด้านขวา</p> <p><u>ดูม่อ</u> ก้าวเท้าขวาแล้วยกเท้าซ้าย พร้อมกับมือซ้ายจับศอก แล้วฉายมือจับเป็นตั้งวงหงายระดับแฉ่งศีรษะ มือขวาตั้งวงแขนตั้งระดับไหล่ เอียงขวา พร้อมกับหันตัวมาทางด้านหน้า</p>
31.	เหมือนทองทาติด		<p><u>เหมือนทอง</u> มือซ้ายตั้งวงไปด้านหน้า แขนตั้งระดับไหล่ มือขวาลูบที่แขน โดยลูบขึ้น พร้อมกับฉายเท้าขวา เอียงซ้าย ตามองที่ปลายมือซ้าย</p> <p><u>ทา</u> มือขวาลูบขึ้น โดยจับมือเล็กน้อย ฉายเท้าขวา เอียงซ้าย</p>
32.	ยิงเพ่งยิงพิศ		<p><u>ยิงเพ่ง</u> มือทั้งสองหงายระดับเอว ยกเท้าขวา แล้วก้าวลงลึกคอกดไหล่ขวา</p> <p><u>ยิงพิศ</u> หันด้านขวา ก้าวเท้าขวาแล้ว ยกเท้าซ้าย มือซ้ายทำท่าป้อง มือขวา หงายงอระดับสะเอว</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
33.	<p>ยิ่งคิดชมเอย</p> <p>ปีเป่าเลียนเสียงร้อง</p>		<p><u>ยิ่งคิด</u> หันด้านซ้าย มือขวาตั้งวงคู่กัน แล้วสะดุดเท้าขวา เอียงซ้าย</p> <p><u>ชมเอย</u> ถอนเท้าซ้าย แล้วแตะเท้าขวา พร้อมกับประกบมือทั้งสองระดับอก โดยมือซ้ายตั้งวง เอียงขวา จำทำรับให้ตรงกับเสียงปี</p> <p><u>ดูผุด</u> หันด้านซ้าย ถอนเท้าซ้ายแล้ว ประเท้าขวา มือซ้ายจับหงายระดับชายพก มือขวาตั้งวงแขนงระดับสะเอว เอียงซ้าย</p> <p><u>ดูผ่อง</u> เท้าขวาก้าวลง พร้อมกับพลิกมือขวาหงายระดับสะเอว มือซ้ายม้วนจับออกตั้งวงระดับชายพก เอียงขวา</p> <p><u>เหมือนทอง</u> ก้าวเท้าซ้าย เปลี่ยนเป็นเอียงซ้าย มือเหมือนเดิม</p> <p><u>ทาดิด</u> ก้าวเท้าขวา ค่อย ๆ หันมาด้านหน้าพลิกมือทั้งสองเป็นมือซ้าย หงายอกที่ชายพก มือขวาตั้งวงระดับสะเอว เอียงขวา</p> <p><u>ยิ่งฟัง</u> ก้าวเท้าซ้าย พลิกมือทั้งสองข้าง เอียงซ้าย</p> <p><u>ยิ่งพิศ</u> ก้าวเท้าขวา พลิกมือทั้งสองข้าง หันตัวมาทางด้านขวา เอียงขวา</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
33. (ต่อ)	ปีเป่าเลียนเสียงร้อง ตั้งแต่ลำดับที่ 30-33		<p>ยั้งคิดชมเอย ก้าวเท้าซ้าย พลิกมือทั้งสอง เอียงซ้าย แล้วก้าวเท้าขวา มือซ้ายตั้งวงที่ชายพก มือขวาหงายอระดับสะเอว เอียงซ้าย แล้วกระดกเท้าซ้าย แทะมือขวาเป็นตั้งวงระดับสะเอว พลิกมือซ้าย จับหงาย ระดับชายพก เอียงขวา</p>
34.	ปีพาทย์บรรเลงรับ ตั้งวง		<ul style="list-style-type: none"> - ก้าวเท้าซ้าย มือซ้ายหงายอระดับสะเอว มือขวาจับคว่ำ ระดับชายพก เอียงซ้าย - แทะเท้าขวา พลิกมือซ้ายเป็นตั้งวงระดับแฉี่ระชะ มือขวาจับหงายระดับชายพก เอียงขวา - แทะเท้าขวา แล้ววิ่งชอยเท้า หมุนทางด้านขวามาด้านหน้า มือยังทำท่าสอดสร้อยอยู่ - ก้าวเท้าขวา มือซ้ายจับคว่ำ ระดับสะเอว มือขวาหงายอ ระดับสะเอว แล้วประเท้าซ้าย เอียงซ้าย - ก้าวเท้าซ้ายลงแล้วประสมเท้ามือซ้ายสอดจับขึ้นเป็นหงายอระดับไหล่ มือขวาพลิกขึ้นเป็นตั้งวง แขนตั้งระดับไหล่ เอียงขวา

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
34. (ต่อ)	ปีพาทย์บรรเลงรับ ทั้งวง		- ยักตัวตามจังหวะ โดยกดเอนด้าน ซ้ายก่อน แล้วเปลี่ยนมากดเอนขวา รวม 4 ครั้ง หมุดด้วย เอียงขวา
35.	นำรักเอย		<u>นำ</u> แตะเท้าซ้าย มือทั้งสองตั้งวงระดับ อก เอียงขวา <u>รักเอย</u> วางเท้าซ้ายแล้วและเท้า ขวา พร้อมกับนำมือทั้งสองมาไขว้ ประสานกันที่อก
36.	นำรักดรณ		<u>นำรัก</u> เท้าขวาก้าวไขว้ มือซ้ายตั้งวง ระดับอก มือขวาจับหงายระดับอก คู่กัน เอียงซ้าย <u>ดรณ</u> มือซ้ายจับหงายเข้าออก มือ ขวาจับหงาย ส่งหลัง เท้าซ้ายกระดก หลัง เอียงขวา
37.	เหมือนแรกจะร่น		<u>เหมือนแรก</u> เท้าซ้ายก้าวข้าง มือซ้าย ตั้งวงระดับสะเอว มือขวาจับหงายที่ ชายพก เอียงซ้าย <u>จะร่น</u> ค่อย ๆ ทรวดตัวลงนั่งคุกเข่าแล้ว กดเสี้ยวเท้าขวา มือซ้ายตั้งวงหงาย แขนตั้ง มือขวาดั้งวงนิ้วกลางอยู่ใต้ แขนซ้ายตรงกลาง ระห่างข้อมือกับ ข้อศอก เอียงขวา

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
38.	จะรู้เดียงสา		<p><u>จะรู้</u> มือซ้ายเท้าสะเอว มือขวาชี้ม้วน ข้อมือพร้อมกับตั้งเข้าขวาขึ้น เอียงซ้าย</p> <p><u>เดียงสา</u> กวาดมือที่ชี้ออกไปข้างลำตัว แล้วปล่อยมือออกแบบพร้อมกับลุกขึ้น ยืน เอียงซ้าย</p> <p><u>รำ</u> รับตามเสียงปี่ที่เป่า (ทำรับจิบยาว)</p> <p><u>นำ</u> หันด้านขวา ถอนเท้าขวา มือขวา จิบหงายระดับไหล่ มือซ้ายตั้งวงระดับ ไหล่ แล้วประเท้าซ้าย เอียงขวา</p> <p><u>รักเอย</u> ม้วนมือขวาออกเป็นตั้งวง ระดับแง่ศีรษะ ข้อมือซ้ายเป็นจิบ หงายแขนตั้งระดับไหล่ พร้อมกับเท้า ซ้ายก้าวไขว้ เอียงซ้าย</p> <p><u>นำรัก</u> เท้าขวาก้าวข้าง เปลี่ยนเป็น เอียงขวา</p> <p><u>ดรณ</u> เท้าซ้ายก้าวไขว้ ม้วนมือซ้าย ออกเป็นตั้งวงแขนตั้งระดับไหล่ มือขวา ข้อมือจิบคว่ำ เอียงซ้าย</p> <p><u>เหมือนแรก</u> เท้าขวาก้าวไขว้ค่อย ๆ หัก ตัวมาด้านหน้า ม้วนมือทั้งสองข้าง เป็นท่าจิบสาว เอียงขวา</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
38. (ต่อ)	ปีเปาเลียนเสียงร้อง ตั้งแต่ลำดับที่ 35-38 (ต่อ)		<p><u>จะรูน</u> เท้าซ้ายก้าวไขว้ ม้วนมือซ้ายออกเป็นตั้งวงแขนตั้งระดับไหล่ มือขวาซ้อนข้อมือ เป็นจับคว่ำระดับแฉ่ ศีรษะ เอียงซ้าย</p> <p><u>จะรู้เดียวสา</u> หันตัวไปทางด้านซ้าย ก้าวเท้าขวา มือขวาจับคว่ำระดับแฉ่ ศีรษะ มือขวาดังวงระดับแฉ่ ศีรษะ เอียงขวา ก้าวเท้าซ้ายแล้วกระดกเท้าขวาพร้อมกับ ม้วนมือซ้ายออกเป็นตั้งวงระดับแฉ่ ศีรษะ มือขวาซ้อนข้อมือ เป็นจับหงาย เอียงซ้าย</p>
39.	เจ้ายิ้มเจ้าแย้ม		<p><u>เจ้ายิ้ม</u> มือซ้ายตั้งวงระดับปาก ละจุดเท้าซ้าย เอียงขวา มือขวาเท้าสะเอว ยิ้มที่มุมปาก</p> <p><u>เจ้าแย้ม</u> กดข้อมือตั้งจับขวาที่ปาก ถอนเท้าซ้ายแล้วเตะเท้าขวา เอียงซ้าย</p>
40	แก้มเหมือนมาลา		<p><u>แก้มเหมือน</u> มือทั้งสองจับคว่ำ เตะเท้าซ้าย เอียงซ้าย</p> <p><u>มาลา</u> ถอนเท้าซ้าย ม้วนมือจับออกมารองที่แก้ม แล้วเตะเท้าขวา เอียงซ้าย</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
41.	จ๋อจิตติดตา		<p><u>จ๋อจิต</u> หันด้านขวา ถอนเท้าขวา มือขวาเท้าสะเอว มือซ้ายที่ตั้งข้อมือ เอียงขวา แล้วเตะซ้าย มือซ้ายชี้เข้า ออก เอียงซ้าย</p> <p><u>ติดตา</u> หันด้านซ้าย ถอนเท้าซ้าย มือซ้ายจับหางส่งหลัง มือขวาชี้ที่ตา เอียงขวา เตะเท้าขวาซอยเท้าวิ่งขึ้น</p>
42.	<p>เสียดจริงเจ้าเอย</p> <p>ปีเป่าเลียนเสียงร้องเพลงแม่ศรีตั้งแต่ลำดับที่ 39-42</p>	 	<p><u>เสียดจริง</u> หันด้านขวา มือทั้งสองตั้งวงระดับชายพก เท้าซ้ายก้าวข้างเอียงขวา</p> <p><u>เจ้าเอย</u> มือซ้ายหยิบจับคว่ำระดับชายพก มือขวาจับหางแขนตั้งส่งหลัง แล้วเท้าขวาก้าวข้าง มือซ้ายปล่อยจับออกแล้วใช้มือซ้ายตบที่หน้าขาซ้าย พร้อมกับหมุนตัวไปทางด้านซ้าย</p> <p><u>รำท่ารับตอนที่ปีเป่า</u> (ท่ารับชำนาญนอน) <u>เจ้าเอี่ยม</u> หันด้านซ้ายถอนเท้าซ้าย มือซ้ายจับหางที่ชายพก มือขวาดังวงแขนงระดับสะเอว แล้วประเท้าขวาเอียงซ้าย</p> <p><u>เจ้าเอี่ยม</u> เท้าขวาก้าวไขว้ มือซ้ายม้วนจับออกเป็นตั้งวงระดับชายพก พลิกมือขวาเป็นหางงอระดับเอวเอียงขวา</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
42. (ต่อ)			<p><u>แก้มเหมือน</u> เท้าซ้ายก้าวข้างเปลี่ยน เป็น เอียงซ้าย</p> <p><u>มาลา</u> เท้าขวาก้าวไขว้ ค่อย ๆ หันมา ด้านหน้า พลิกมือ (เหมือนท่าเจ้าแยม)</p> <p><u>จ่อจิต</u> เท้าซ้ายก้าวไขว้ เอียงซ้าย พลิกมือ (เหมือนท่าแก้มเหมือน)</p> <p><u>ติดตา</u> เท้าขวาก้าวไขว้ เอียงขวา พลิกมือ (เหมือนท่าเจ้าแยม) ค่อย ๆ หันตัวมาทางด้านขวา</p> <p><u>เสียจริงเจ้าเอย</u> หันตัวไปรับซ้าย ก้าวเท้าซ้าย เอียงซ้าย มือซ้ายตั้งวง ระดับชายพก มือขวาหงายงอระดับ เอว แล้วก้าวเท้าขวาพร้อมกับแพงมือ ขวา ลงมาเป็นตั้งวงระดับชาย มือซ้ายหงายงอ ระดับชายพก มือซ้ายหงายงอระดับแ่งศีระะ กระดกเท้าซ้าย เอียงขวา</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
43.	ปีพาทย์บรรเลงรับ ทั้งวง	 	<p><u>จังหวะที่ 1</u> มือทั้งสองตั้งวงระดับ ชายพก เอียงขวาแล้วหยิบจับทั้งสอง มือพร้อมกับฉายเท้าซ้ายลักคอกดไหล่ ขวา วาดมือซ้ายไปจับหงายส่งหลัง แขนตั้ง มือซ้ายละเลงเป็นตั้งวงระดับ ชายพก พร้อมกับตีไหล่ซ้ายออก เอียงขวา เท้าซ้ายกระท่งหลัง</p> <p><u>จังหวะที่ 2</u> ฉายเท้าขวาพร้อมกับมือ ซ้ายหยิบจับเอียงซ้ายกดไหล่ซ้าย แล้วละเลงมือจับซ้ายลักคอ พร้อมกับ ปล่อยจับซ้ายแล้วตีไหล่ขวาออก กระท่งเท้าขวา เอียงซ้าย มือขวาจับ หงายส่งหลัง</p> <p><u>จังหวะที่ 3</u> ฉายเท้าซ้ายพร้อมกับมือ ขวาหยิบจับขวา ลักคอ พร้อมกับ ปล่อยจับขวา แล้วตีไหล่ ขวาออก กระท่งเท้าซ้ายเอียงขวา มือซ้ายจับ ส่งหลัง</p> <p><u>จังหวะที่ 4</u> เหมือนกับจังหวะที่ 2</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
43. (ต่อ)	ปีพาทย์บรรเลงรับ ตั้งวง		<p>จังหวะที่ 5 ทำขวาก้าวไขว้ มือทั้งสองจับหงายที่อก ประเท้าซ้าย เอียงซ้าย แล้วก้าวเท้าลง แล้วลากเท้าขวา มาประสมพร้อมกับปล่อยมือจับออกเป็นมือซ้ายหงายระดับแฉีระชะ มือขวาดังวงแขนตั้ง ระดับไหล่ เอียงขวา แล้วยกตัวตามจังหวะ โดยกเดอด้านซ้ายก่อนแล้วเปลี่ยนมากดขวา รวม 2 ครั้ง แล้วหมัดจังหวะด้วย กเดอซ้าย พลิกข้อมือซ้ายเล็กน้อย (ซ้ายมือ) เอียงซ้าย แล้วกลับมาเอียงขวาในท่าเริ่มต้น</p>
44.	ปีพาทย์บรรเลงเพลง เร็ว		<ul style="list-style-type: none"> - มือซ้ายตั้งวง แหงมือขวาพร้อมกับฉายเท้าขวา เอียงซ้าย - หันด้านขวา มือซ้ายตั้งวงแขนตั้ง ระดับไหล่มือขวาหงายแขนตั้งระดับไหล่ เอียงซ้าย พร้อมกับประเท้าขวา - วาดมือซ้ายลงแล้วพลิกเป็นหงาย วาดมือขวาขึ้นแล้วพลิกเป็นตั้งวง พร้อมกับเท้าซ้ายก้าวข้าง เอียงขวา

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
44. (ต่อ)	ปี่พาทย์บรรเลงเพลง (เร็ว) (ต่อ)		<p>- พอเดินมา ถึงกลางเวทีแล้ว รำสายอยู่กับที่ ลักคอ รอหมดจังหวะ</p> <p>ก้าวเท้าขวา วาดแขนซ้ายลง เอียงซ้าย แล้ววาดแขนซ้ายขึ้นหงายตั้ง มือขวาตั้งวงแขนตั้ง เอียงขวา พร้อมกับกระตุ่งเท้าซ้าย</p>
45.	ปี่พาทย์ทำเพลงลา	 	<p><u>จังหวะที่ 1</u> หันด้านเฉียงด้านขวา เท้าขวาก้าวไขว้ มือทั้งสองล่อแก้วคว่ำระดับชายพก เอียงซ้ายแล้วกระดกเท้าซ้ายพร้อมกับมือล่อแก้วทั้งสอง หงายออกแขนงระดับสะเอว เอียงขวา</p> <p><u>จังหวะที่ 2</u> หันเฉียงด้านซ้าย เท้าซ้าย ก้าวไขว้ มือทั้งสองล่อแก้วคว่ำระดับชายพก เอียงขวาแล้วกระดกเท้าขวาพร้อมกับนำมือล่อแก้วไป หงายออกแขนงระดับสะเอว เอียงซ้าย</p> <p><u>จังหวะที่ 3</u> หันเฉียงด้านขวา เท้าขวาก้าวไขว้ มือซ้ายล่อแก้วตั้งวงระดับชายพกมือขวาล่อแก้วหงายระดับแง่ศีรษะเอียงขวาแล้วกระดกเท้าขวา พร้อมกับแทงมือซ้ายเป็นล่อแก้วตั้งวงระดับแง่ศีรษะ เอียงซ้าย</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่ารำ	อธิบายท่ารำ
45. (ต่อ)	ปีพาทย์ทำเพลงลา (ต่อ)	 	<p><u>จังหวะที่ 4</u> หันเฉียงด้านซ้าย เท้าซ้ายก้าวไขว้ มือขวาล่องแก้ว ตั้งวงระดับชายพกมือซ้ายล่องแก้วหงายระดับแง่ศีรษะ เอียงขวาแล้วกระดกเท้าขวาพร้อมกับแทงมือซ้ายเป็นล่องแก้วตั้งวงระดับแง่ศีรษะ เอียงซ้าย</p> <p><u>จังหวะที่ 5</u> หันข้างเดิม เท้าขวาก้าวข้าง มือซ้ายหงายระดับชายพกมือขวาจับคว่ำ แขนงระดับสะเอวเอียงซ้าย</p> <p>แล้วยกเท้าซ้ายก้าวข้างพร้อมกับพลิกมือซ้ายเป็นตั้งวงระดับชายพกมือขวาจับหงายแขนงระดับสะเอวเอียงขวา</p> <p><u>จังหวะที่ 6</u> หมุนตัวมาทางด้านขวา เท้าซ้ายก้าวข้าง มือขวาทิ้งหงายระดับชายพก มือซ้ายจับคว่ำแขนงระดับสะเอวเอียงขวา</p> <p>แล้วยกเท้าขวาก้าวข้างพร้อมกับพลิกมือขวาเป็นตั้งวงระดับชายพกมือซ้ายจับหงายแขนงระดับสะเอวเอง เอียงซ้าย</p>

ลำดับที่	ดนตรี / บทร้อง	ภาพท่าจำ	อธิบายท่าจำ
45. (ต่อ)	ปีพาทย์ทำเพลงลา (ต่อ)		<p>จังหวะที่ 7 หมุนตัวมาด้านหน้า เท้าซ้ายก้าวไขว้ มือขวาหงายอระดับ สะเอว มือซ้ายจับค้ำระดับสะเอว เอียงซ้าย</p> <p>แล้วยกเท้าขวาและก้าวข้างลง พร้อมกับพลิกมือขวาเป็นตั้งวงแขนตั้งระดับไหล่ มือซ้ายสอดจับขึ้นเป็นหงายอระดับแฉ่ศีรษะ (ทำสอดสูง)</p> <p>จังหวะที่ 8 ย้อนตัวเฉียงขวา น้ำหนักอยู่เท้าซ้ายแล้ววาดมือขวาไปจับหงายแขนตั้งส่งหลังมือซ้ายแทงเป็นตั้งวงระดับแฉ่ศีรษะ เอียงซ้าย แล้วยึด ยุบ วิ่ง ซอยเท้าเข้าโรงด้านขวามือ</p>

1.2 ทรงศรี กุญชร ณ อยุธยา

ทรงศรี กุญชร ณ อยุธยา ศิลปินผู้ได้รับการถ่ายทอดทำรำดูฉายพราหมณ์จาก ครูลมูล ยมะคุปต์ ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ประมาณ ชั้นกลางปีที่ 1-2 (ประมาณ พ.ศ.2497) เพื่อออกแสดงรำดูฉายพราหมณ์คราวละ 5 คน ในงานต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง ณ ทำเนียบรัฐบาล และเพื่อการแสดงเบิกโรง หรือสลับฉากการแสดงละครยูคานาภาพฯ ของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ ณ กระทรวงวัฒนธรรม และโรงละครแห่งชาติ

ทรงศรี กุญชร ณ อยุธยา เป็นศิลปินผู้มีชื่อเสียงในการรำดูฉายพราหมณ์ และในการแสดงละครโทรทัศน์ เรื่องการะเกด ที่ออกแพร่ภาพในสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม ซึ่งก็ได้นำเอาความสามารถทางด้านนาฏยศิลป์ไทยมาประยุกต์ใช้ในการแสดงละคร ในคราวที่แสดงละคร เรื่องการะเกดนี้ นางเอกของเรื่องจะต้องมีการรำดูฉายพราหมณ์ ซึ่งทำให้ทรงศรี กุญชร ณ อยุธยา มีชื่อเสียงในการรำดูฉายพราหมณ์จากการแสดงละครโทรทัศน์ เรื่องการะเกดในบทบาทของนางเอกที่ต้องรำดูฉายพราหมณ์ด้วย

1.3 พิศมัย วิไลศักดิ์

พิศมัย วิไลศักดิ์ ศิลปินผู้มีชื่อเสียงในการรำดูฉายพราหมณ์จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ได้รับการถ่ายทอดทำรำดูฉายพราหมณ์จาก ครูลมูล ยมะคุปต์ ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ประมาณ ชั้นกลางปีที่ 1-2 (ประมาณ พ.ศ.2497) เพื่อออกแสดงรำดูฉายพราหมณ์คราวละ 5 คน ในงานต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง ณ ทำเนียบรัฐบาล และเพื่อการแสดงเบิกโรง หรือสลับฉากการแสดงละครยูคานาภาพฯ ของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ ณ กระทรวงวัฒนธรรม และโรงละครแห่งชาติ

พิศมัย วิไลศักดิ์ เป็นศิลปินผู้มีชื่อเสียงในการรำดูฉายพราหมณ์ และเมื่อได้แสดงภาพยนตร์ เรื่องการะเกด ก็ได้นำเอาความสามารถทางด้านนาฏยศิลป์ไทยมาประยุกต์ใช้ในการแสดงภาพยนตร์ ในครั้งนั้นด้วย เนื่องจากนางเอกของเรื่องจะต้องรำดูฉายพราหมณ์ ซึ่งในการแสดงในคราวนั้น พิศมัย วิไลศักดิ์ จะต้องรำดูฉายพราหมณ์บนเวทีของโรงภาพยนตร์ เมื่อรำจบเพลงก็จะเข้าสู่เนื้อเรื่องของภาพยนตร์ คือพระเอกของเรื่องกำลังปรบมือให้แก่นางเอกเมื่อรำดูฉายพราหมณ์จบ และภาพยนตร์ก็ดำเนินเรื่องต่อไปจนจบ ซึ่งผู้ชมก็จะได้ชมการรำดูฉายพราหมณ์ โดย พิศมัย วิไลศักดิ์ ทุกรอบก่อนการฉายภาพยนตร์

2. เปรียบเทียบความเหมือน และความแตกต่างของทำรำในแต่ละบทร้องของเพลงรำฉุยฉายพราหมณ์ ของศิลปินทั้ง 3 ท่าน

2.1 ตารางเปรียบเทียบทำรำฉุยฉายพราหมณ์ ของศิลปินทั้ง 3 ท่าน

ลำดับที่	ดนตรี/บทร้อง	ทำรำฉุยฉายพราหมณ์ ศิลปินท่านที่ 1 (สองชาติ ชื่นศิริ)	ศิลปินท่านที่ 1 (ทรงศรี บุญชร ณ อยุธยา)	ศิลปินท่านที่ 3 (พิสมัย วิไลศักดิ์)
1.	ปีพาทย์บรรเลง เพลงรำ	ทำรำเหมือนกัน	ทำรำเหมือนกัน	ทำรำเหมือนกัน
2.	ร้องเพลงฉุยฉาย ฉุยฉายเออย	ทำรำเหมือนกัน	ทำรำเหมือนกัน	ทำรำเหมือนกัน
3.	ช่างงามซ้ำ	ทำรำเหมือนกัน	ทำรำเหมือนกัน	ทำรำเหมือนกัน
4.	ช่างรำโยกย้าย	ทำรำเหมือนกัน	ทำรำเหมือนกัน	ทำรำเหมือนกัน
5.	สะเวยแลนอ่อน	ทำรำต่างกัน	ทำรำต่างกับท่านที่ 1	ทำรำเหมือนกับ-

ลำดับที่	ดนตรี/บทร้อง	ทำนองฉายพรหมณ์ ศิลปินท่านที่ 1 (สองชาติ ชื่นศิริ)	ศิลปินท่านที่ 2 (ทรงศรี บุญชร ณ อยุธยา)	ศิลปินท่านที่ 3 (พิสมัย วิไลศักดิ์)
5. (ต่อ)	สะอวดแสนอ่อน (ต่อ)			ท่านที่ 2
6.	อรรชรช่วงกาย	ทำนองต่างกัน	ทำนองต่างกับท่านที่ 1	ทำนองเหมือนกับ ท่านที่ 2
7.	วิจิตรยิ่งลาย	ทำนองต่างกัน	ทำนองต่างกับท่านที่ 1	ทำนองเหมือนกับ ท่านที่ 2
8.	ที่คนประติษฐิ์	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน
9.	สองเนตรคมขำ	ทำนองต่างกันทุกท่าน	ทำนองต่างกันทุกท่าน	ทำนองต่างกันทุก ท่าน
10.	แสนดำนันขลับ	ทำนองต่างกัน	ทำนองต่างกับท่านที่ 1	ทำนองเหมือนกับ ท่านที่ 2
11.	ชะม้อยเนตรจับ	ทำนองต่างกันทุกท่าน	ทำนองต่างกันทุกท่าน	ทำนองต่างกันทุก ท่าน
12.	ช่างสวยสุดพิศ	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน
13.	ปีพาทย์บรรเลง รับทังวง	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน
14.	ร้องเพลงฉายฉาย สุดสวยเอย	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	จบการบันทึกทำ นองในลำดับที่ 13 เนื่องจากผู้วิจัย ศึกษาทำนองของ ศิลปินท่านที่ 3 จากแถบบันทึก ภาพ ซึ่งจบการ บันทึกเพียงเท่านั้น

ลำดับที่	ดนตรี/บทร้อง	ทำนองฉายพราหมณ์ ศิลปินท่านที่ 1 (สองชาติ ชื่นศิริ)	ศิลปินท่านที่ 2 (ทรงศรี บุญชร ณ อยุธยา)	ศิลปินท่านที่ 3 พิสมัย วิไลศักดิ์
15.	ยิ่งพิศยิ่งเพลิน	ทำนองต่างกัน	ทำนองต่างกัน	-
16.	เชิญให้งวงย	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
17.	งามหัตถ์งามกร	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
18.	ก็อ่อนระทวย	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
19.	ช่างนาตช่าง นวย	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
20.	สวยย่นย่นนา	ทำนองต่างกัน	ทำนองต่างกัน	-
21.	ทั้งหัตถ์ทั้งกร	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
22.	ก็พื่อนถูกแบบ	ทำนองต่างกัน	ทำนองต่างกัน	-
23.	ดูลดดูแยบ	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
24.	สวยยิ่งเทวา	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
25.	ปีพาทย์บรรเลง รับทั้งวง	ทำนองต่างกัน	ทำนองต่างกัน	-
26.	<u>ร้องเพลงแม่ศรี</u> นำชมเอย	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
27.	นำชมเจ้า พราหมณ์	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
28.	ดูทิวต้วงาม	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
29.	ไม่ทราบดีเลยจน นิต	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
30.	ดูผุดดูผ่อง	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
31.	เหมือนทองทา ติด	ทำนองต่างกัน	ทำนองต่างกัน	-
32.	ยิ่งเพ่งยิ่งพิศ	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-

ลำดับที่	ดนตรี/บทร้อง	ทำนองฉายพรหมณ์ ศิลปินท่านที่ 1 (สองชาติ ชื่นศิริ)	ศิลปินท่านที่ 2 (ทรงศรี กฤษร ณ อยุรยา)	ศิลปินท่านที่ 3 (พิสมัย วิไลศักดิ์)
33.	ยั้งคิดชมเอย -ปีเปาเลียน เสียงร้องตั้งแต่ ลำดับที่ 30-33	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
34.	ปีพาทย์บรรเลง รับทั้งวง	ทำนองต่างกัน	ทำนองต่างกัน	-
35.	<u>ร้องเพลงแม่ศรี</u> นารักเอย	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
36.	นารักครุณ	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
37.	เหมือนแรกจะ รุ่น	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
38.	จะรู้เตียงสา ปีเปาเลียนเสียง บทร้องตั้งแต่ ลำดับที่ 35-38	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
39.	เจ้ายิ้มเจ้าแย้ม	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-
40.	แก้มเหมือน มาลา	ทำนองต่างกัน	ทำนองต่างกัน	-
41.	จ่อจิตติดตา	ทำนองต่างกัน	ทำนองต่างกัน	-
42.	เสียงจริงเจ้าเอย ปีเปาเลียนเสียง ร้อง	ทำนองเหมือนกัน	ทำนองเหมือนกัน	-

ลำดับที่	ดนตรี/บทร้อง	ทำนองอุบายพราหมณ์ ศิลปินท่านที่ 1 (สองชาติ ชื่นศิริ)	ศิลปินท่านที่ 2 (ทรงศรี กฤษรณ อยุธยา)	ศิลปินท่านที่ 3 พิสมัย วิไลศักดิ์
43.	ปีพาทย์บรรเลง รับทั้งวง	ทำนองต่างกัน	ทำนองต่างกัน	-
44.	ปีพาทย์บรรเลง เพลงเร็ว	ทำนองต่างกัน	ทำนองต่างกัน	-
45.	ปีพาทย์บรรเลง เพลงลา	ทำนองต่างกัน	ทำนองต่างกัน	-

จากการเปรียบเทียบทำนองอุบายพราหมณ์ ของศิลปินทั้ง 3 ท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการทำนองอุบายพราหมณ์ออกเป็น 45 ลำดับ ตามลำดับของการบรรเลงและบทร้อง พบว่าทำนองส่วนใหญ่มีโครงสร้างเหมือนกัน จะมีทำนองบางทำนองที่มีความแตกต่างกันในรายละเอียดของทำนอง เช่นรายละเอียดปลีกย่อยของการใช้จังหวะ ตำแหน่งของมือและเท้า เช่นในบทร้องที่ว่า "วิจิตรยิ่งลาย" และ "เหมือนแรกจะรุ่ง" และทำรับในช่วงที่เป่าเลียนเสียงร้อง เป็นต้น

จากตารางเปรียบเทียบทำนองอุบายพราหมณ์ข้างต้น พบว่า มีทำนองที่เหมือนกันตามลำดับของบทร้องทั้งหมด 27 ลำดับ และมีทำนองที่ต่างกันตามลำดับของบทร้อง 18 ลำดับ และในส่วนที่ปีพาทย์บรรเลงรับทั้งวง จะมีบางช่วงที่มีทำนองที่แตกต่างกัน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ลำดับที่ 5 บทร้องเพลงอุบาย "ละเอวแสนอ่อน"
2. ลำดับที่ 6 บทร้องเพลงอุบาย "อรชรช่วงกาย"
3. ลำดับที่ 7 บทร้องเพลงอุบาย "วิจิตรยิ่งลาย"
4. ลำดับที่ 9 บทร้องเพลงอุบาย "สองเนตรคมขำ"
5. ลำดับที่ 10 บทร้องเพลงอุบาย "แสนดำนับลับ"
6. ลำดับที่ 11 บทร้องเพลงอุบาย "ชะม้อยเนตรจับ"
7. ลำดับที่ 15 บทร้องเพลงอุบาย "ยิ่งทศยั้งเพลิน"
8. ลำดับที่ 20 บทร้องเพลงอุบาย "สวยยั่วนัยนา"
9. ลำดับที่ 22 บทร้องเพลงอุบาย "ก็ฟ้อนถูกแบบ"
10. ลำดับที่ 25 ปีพาทย์รับทั้งวง
11. ลำดับที่ 31 บทร้องเพลงแม่ศรี "เหมือนแรกจะรุ่ง"

12. ลำดับที่ 34 ปี่พาทย์บรรเลงรับตั้งวง
13. ลำดับที่ 37 บทร้องเพลงแม่ศรี "เหมือนแรกจะรุ่น"
14. ลำดับที่ 40 บทร้องเพลงแม่ศรี "แก้มเหมือนมาลา"
15. ลำดับที่ 41 บทร้องเพลงแม่ศรี "จ้อจิต (ติดตาม)"
16. ลำดับที่ 43 ปี่พาทย์บรรเลงรับตั้งวง
17. ลำดับที่ 44 ปี่พาทย์บรรเลงเพลงเร็ว
18. ลำดับที่ 45 ปี่พาทย์บรรเลงเพลงลา

2.2 ตารางบันทึกทำรำอุยฉายพราหมณ์ ในทำรำที่แตกต่างกัน ของศิลปินทั้ง 3 ท่าน โดยเรียงลำดับตามบทร้อง ดังนี้

ลำดับที่	ดนตรี/บทร้อง	ทำรำอุยฉายพราหมณ์	ทำรำที่แตกต่างกัน ทรงศรี	ทำรำที่แตกต่างกัน
		สองชาติ ชื่นศิริ (ศิลปินท่านที่ 1)	กฤษกร ณ อยุธยา (ศิลปินท่านที่ 2)	พิสมัย วิไลศักดิ์ (ศิลปินท่านที่ 3)
5.	ร้องเพลงอุยฉาย สะเวยแสนอ่อน	หันตัวทางด้านขวา ถอน เท้าขวาแล้วประเท้าซ้าย กรายมือทั้งสองเป็นเท้า สะเวย พร้อมกับก้าวเท้า ซ้ายลง เอียงซ้าย	หันตัวทางด้านขวา ถอนเท้าขวาแล้วยกเท้า ซ้าย มือทั้งสองจับคว่ำ เอียงขวาแล้วม้วนมือ จับออกเป็นเท้าสะเวย พร้อมกับก้าวเท้าซ้าย ลง เอียงซ้าย	ทำรำเหมือน ศิลปินท่านที่ 2
6.	อรรชรช่วงกาย	หันตัวทางด้านซ้าย เท้า ขวาก้าวไขว้ มือทั้งสอง ข้างล่อแก้วหงายระดับ อก เอียงซ้าย แล้วม้วนมือทั้งสองออก เป็นล่อแก้วมือซ้ายตั้งวง ระดับแฉ่ศีรษะ มือขวาตั้ง วงระดับปาก พร้อมกับ กระดกเท้าซ้าย เอียงขวา	หันตัวทางด้านซ้าย เท้า ขวาก้าวไขว้ มือทั้งสอง ล่อแก้วหงายระดับอก เอียงซ้าย แล้วม้วนมือทั้งสองออก เป็นมือล่อแก้ว มือซ้าย ตั้งวงระดับแฉ่ศีรษะ มือ ขวาตั้งวงที่ซ้ายพัก พร้อมกับกระดกเท้า ซ้าย เอียงขวา	ทำรำเหมือน ศิลปินท่านที่ 2
7.	วิจิตรยิงลาย	หันตัวทางด้านขวา เท้า ซ้ายก้าวข้าง มือขวาจับ หงายระดับแฉ่ศีรษะ	หันตัวทางด้านขวา เท้า ซ้ายก้าวข้าง มือขวาจับ หงายระดับแฉ่ศีรษะ	-

ลำดับที่	ดนตรี/บทร้อง	ทำรำอุบายพราหมณ์ สองชาติ ชื่นศิริ (ศิลปินทำนที่ 1)	ที่แตกต่างกัน ทรงศรี กฤษณ ฤ อยุธยา (ศิลปินทำนที่ 2)	พิสมัย วิไลศักดิ์ (ศิลปินทำนที่ 3)
7. (ต่อ)	วิจิตรยิ่งลาย (ต่อ)	มือซ้ายตั้งวงระดับไหล่ เอียงขวา ม้วนมือซ้ายออกเป็นตั้ง วงระดับแ่งศรีษะ มือซ้าย หงายงอเป็นท่าผาลา เท้าขวากระดกเสี้ยว เอียงขวาแล้วหมุนตัวมา ด้านหน้า	มือซ้ายตั้งวงระดับไหล่ เอียงขวา ม้วนมือซ้ายออกเป็นตั้ง วงระดับแ่งศรีษะ มือ ซ้ายหงายงอเป็นท่า ผาลา ปลายมือติดกับ หัวเท้า เท้าขวายกหน้า เอียงขวาแล้วหมุนตัวมา ด้านหน้า	ทำรำเหมือนศิลปิน ทำนที่ 2
9.	สองเนตรคมขำ	ถอนเท้าซ้าย ยกเท้าขวา เอียงขวาพร้อมกับกราย มือทั้งสองข้างมาเท้า สะเอว แล้วก้าวเท้าขวา ลงเป็นก้าวข้าง ถ่ายน้ำ หนักตัว พร้อมกับลักคอ 2 จังหวะ	วิ่งขอยเท้าถอยหลัง มือ ทั้งสองจับคิ้วว่าระดับ สะเอว เอียงขวา แล้ว ยกเท้าซ้ายก้าวข้าง พร้อมกับม้วนมือจับทั้ง สองออกเป็นเท้าสะเอว ลักคอ 2 จังหวะ	ถอนเท้าซ้าย ยก เท้าขวา เอียงขวา มือทั้งสองจับคิ้วว่า ระดับ สะเอว พร้อมกับม้วนมือ ทั้งสองข้างมาเท้า สะเอว แล้วก้าว เท้าขวาลงเป็น ก้าวข้าง ถ่ายน้ำ หนักตัว พร้อมกับ ลักคอ 2 จังหวะ
10.	แสนดำมันขลับ	มือซ้ายจับหงายส่งหลัง แขนตั้ง มือขวาจับคิ้วว่า ระดับปาก เอียงซ้าย	มือซ้ายจับหงายส่งหลัง แขนตั้ง มือขวาจับคิ้วว่า ระดับปาก เอียงซ้าย	ทำรำเหมือนทำน ที่ 2

ลำดับที่	ดนตรี/บทร้อง	ทำรำถวายพราหมณ์ สองชาติ ขึ้นศิริ (ศิลปินทำนที่ 1)	ที่แตกต่างกัน ทรงศรี กฤษณ อยุธยา (ศิลปินทำนที่ 2)	พิสมัย วิไลศักดิ์ (ศิลปินทำนที่ 3)
10 . (ต่อ)	แสนดำนขลับ (ต่อ)	พร้อมกับวงชอยเท้าขึ้น มาข้างหน้า แล้วปล่อยมือจีบออก ปาดมือขวาเข้าหาลำตัว พร้อมกับฉายเท้าซ้าย เฉียงขวาแล้วกล่อมหน้า เป็นเอียงซ้าย ปาดมือ ขวาออกพร้อมกับฉาย เท้าขวา เอียงขวา	พร้อมกับวงชอยเท้าขึ้น มาข้างหน้า แล้วปล่อยมือจีบออก ปาดมือขวาเข้าหาลำตัว ฉายเท้าซ้าย ลักคอ แล้วปาดมือขวาออก จากลำตัว ฉายเท้าขวา ลักคอ	
11.	ชะม้อยเนตรจับ	หันตัวด้านขวา มือทั้ง สองข้างกำหลวมระดับ ชายพก วงชอยเท้าขึ้นไป ข้างหน้า กล่อมหน้าจาก ซ้ายมาขวา เอียงซ้าย แล้วกลับเอียงขวา แล้วสะดุดเท้าซ้ายคำว่า <u>ชะม้อย</u> แล้วถอนเท้าขวา เตะเท้าซ้ายพร้อมกับนำ มือทั้งสองข้างไปวางที่ กระเบนเหน็บ เอียงซ้าย พร้อมกับพยักหน้าเล็ก น้อย	หันตัวด้านขวา มือทั้ง สองข้างกำหลวมระดับ ชายพก เตะเท้าซ้ายคำว่า <u>ชะม้อย</u> เอียงขวา แล้ววงชอยเท้าขึ้นไป ข้างหน้า แล้วสะดุดเท้าซ้ายคำว่า <u>เนตร</u> แล้วถอนเท้า ขวา เตะเท้าซ้ายพร้อม กับนำมือทั้งสองข้างไป วางที่กระเบนเหน็บ เอียงซ้ายพร้อมกับพยัก หน้าเล็กน้อย	ทำรำเหมือนทำน ที่ 2
13.	ปีพาทย์บรรเลง	รำชุดท่า จังหวะแรก	รำชุดท่า จังหวะแรก	ทำรำเหมือนทำน

ลำดับที่	ดนตรี/บทร้อง	ทำนองอุยฉายพราหมณ์	ที่แตกต่างกัน ทรงศรี	
		สองชาติ ขึ้นศิริ (ศิลปินทำนที่ 1)	กฤษรณ อยุรยา (ศิลปินทำนที่ 2)	พิสมัย วิไลศักดิ์ (ศิลปินทำนที่ 3)
13. (ต่อ)	รับทั้งวง	<u>เดินขึ้น</u> ถอนเท้าซ้าย ยก เท้าขวาแล้วก้าวลง และ จังหวะต่อไปกระทั่งเท้า ก่อนเดินขึ้นไปข้างหน้า 3 จังหวะ <u>เดินลง</u> ฉายเท้าแล้ววาง หลังพร้อมกับสะดุ้งตัว ขึ้น การใช้มือและการ เอียงศีรษะเหมือนกัน	<u>เดินขึ้น</u> ถอนเท้าซ้าย แล้วฉายเท้าขวา แล้ว ก้าวเท้าขวาลงเป็นก้าว ไขว้ และจังหวะต่อไป ลากเท้าหลังมาก้าวหน้า 3 จังหวะ <u>เดินลง</u> ทำท่าเหมือนกัน	ที่ 2 จบการบันทึกทำ ท่า ในส่วนของ ศิลปินทำนที่ 3
15.	<u>ร้องเพลงอุยฉาย</u> ยิ่งพิศยิ่งเพลิน	ถอนเท้าซ้าย ยกเท้าขวา แล้วก้าวลงเป็นก้าวข้าง กรายมือทั้งสองออกเป็น เท้าสะเอว ลักคอก 2 จังหวะ	ก้าวเท้าซ้ายและยกเท้า ขวาแล้วก้าวลงเป็นก้าว ข้าง กรายมือทั้งสอง ออกเป็นเท้าสะเอว ลัก คอก 2 จังหวะ	-
20.	สวຍຍវນ័យណា	หันตัวด้านซ้าย มือซ้าย แบหงาย มือขวาดั้งรวง คู่กันระดับอก สะดุดเท้า ขวา จะอ่อนตัวแล้วถอน เท้าซ้ายแตะเท้าขวา พร้อมกับนำมือทั้งสอง ประกบกันระดับอก กลับ เอียงขวา พยักหน้า	หันตัวทางด้านซ้าย มือ ทั้งสองประกบกันแลดู วนมือระดับอก สะดุด เท้าขวา แล้วทำท่า เหมือนกัน	-

ลำดับที่	ดนตรี/บทร้อง	ทำรำดูฉายพราหมณ์ สองชาติ ขึ้นศิริ (ศิลป์ินทำนที่ 1)	ทำรำที่แตกต่างกัน ทรงศรี กฤษณ ฌ อยุธยา (ศิลป์ินทำนที่ 2)	พิสมัย วิไลศักดิ์ (ศิลป์ินทำนที่ 3)
22.	ก็เพื่อนถูกแบบ	ก้าวเท้าขวา มือขวาหยิบ จิบข้างลำตัว มือซ้ายตั้ง วงระดับศีรษะ เอียงขวา แล้วเปลี่ยนเป็นเอียงซ้าย พร้อมกับสาวมือจิบขึ้น เป็นมือขวาตั้งวงระดับแ่ง ศีรษะ มือซ้ายจิบคว่ำ แขนตั้งข้างลำตัว กลับ เอียงขวาพร้อมกับกระท่ง เท้าซ้าย ช่วงที่ปีเป่าเลียนเสียง ร้องคำว่า ก็เพื่อนถูกแบบ เท้าขวาก้าวไขว้ มือซ้าย ตั้งวงระดับแ่งศีรษะ ถ่าย น้ำหนักไปทางขวา เอียง ซ้าย แล้วเสยมือขวาขึ้น เป็นตั้งวงระดับแ่งศีรษะ แล้วเปลี่ยนเป็นเอียงขวา และเสยมือซ้ายขึ้นเป็น ตั้งวงระดับไหล่ ถ่ายน้ำ หนักไปทางซ้าย	ก้าวเท้าซ้าย มือขวาดั่ง วงระดับแ่งศีรษะ มือ ซ้ายจิบคว่ำแล้วสาวจิบ ขึ้นมาระดับไหล่ แล้ว ปล่อยจิบมือซ้ายขึ้นเป็น ตั้งวงระดับแ่งศีรษะ มือ ขวาจิบคว่ำแล้วสาวจิบ ขึ้นมาระดับไหล่ เปลี่ยน เอียงซ้ายพร้อมกับ กระท่งเท้าขวา ปีเป่าเลียนเสียงร้อง รี : ทวนบทเหมือนเดิม	
25.	ปีพาทย์บรรเลง	รำขัดท่า	รำขัดท่า	-

ลำดับที่	ดนตรี/บทร้อง	ทำนองอุบายพราหมณ์ สองชาติ ขึ้นศิริ (ศิลปินท่านที่ 1)	ทำนองที่แตกต่างกัน ทรงศรี กฤษณ อนุชญา (ศิลปินท่านที่ 2)	พิสมัย วิไลศักดิ์ (ศิลปินท่านที่ 3)
25. (ต่อ)	รับทั้งวง (ต่อ)	ใช้วิธีการสะบัดมือจับแล้วไปตั้งวง <u>ท่ายเพลง</u> หันตัวทางด้านซ้าย ก้าวเท้าซ้ายมือขวาหนีบจับแล้วพลิกมือเป็น มือซ้ายตั้งวงระดับแ่งศิริระ มือขวาจับหงายแขนตั้งระดับไหล่ แตะเท้าขวา เอียงซ้าย	ใช้วิธีการกรายมือจับแล้วพลิกเป็นตั้งวง <u>ท่ายเพลง</u> หันตัวทางด้านขวา มือซ้ายตั้งวงที่ชายพก มือขวาหงายอวงชิงชอยเท้าปาดมือหันตัวมาทางด้านซ้ายพร้อมกับก้าวเท้าซ้ายมือขวาหนีบจับแล้วพลิกมือเป็นมือซ้ายตั้งวงระดับแ่งศิริระ มือขวาจับหงายแขนตั้งระดับไหล่ แตะเท้าขวา เอียงซ้าย	-
31.	<u>ร้องเพลงแม่ศรี</u> <u>เหมือนทองทา</u> <u>ติด</u>	วางเท้าซ้าย มือซ้ายตั้งวงแขนตั้งระดับไหล่ ใช้มือขวาจับแขนซ้าย โดยจับลงพร้อมกับฉายเท้าขวา เอียงซ้ายมือขวาจับขึ้น พร้อมกับฉายเท้าซ้าย เอียงขวา	มือซ้ายยังทำท่าสอดดูอยู่ แตะเท้าซ้ายเอียงขวา แล้วฉายเท้าขวาพร้อมกับใช้มือขวาจับแขนซ้ายลง เอียงซ้ายแล้วฉายเท้าซ้าย มือขวาจับขึ้น เอียงขวา	-
32.	ยังคงคิดขมเอย	หันตัวทางด้านซ้าย มือซ้ายแบหงาย มือขวาดัง	มือทั้งสองประกบกันและถูมือวนระดับอก	-

ลำดับที่	ดนตรี/บทร้อง	ทำนองฉายพราหมณ์	ทำนองที่แตกต่างกัน ทรงศรี	
		สองชาติ ชื่นศิริ (ศิลปินทำนที่ 1)	กฤษกร ณ อยุธยา (ศิลปินทำนที่ 2)	พิสมัย วิไลศักดิ์ (ศิลปินทำนที่ 3)
33. (ต่อ)	ยิ่งคิดชมเอย (ต่อ) ปีพาทย์บรรเลง รับทั้งวง	วงมือคู่กัน สะดุดเท้าขวา แล้วแตะเท้าขวา นำมือ ทั้งสองมาประกบกัน ระดับอก เอียงขวาและ พยักหน้าเล็กน้อย <u>รำชัดท่า</u> ทำท่าเหมือนกัน	พร้อมกับสะดุดเท้าขวา ถอนเท้าซ้ายแล้วแตะ เท้าขวา แล้วมือประกบ กันนิ่ง <u>รำชัดท่า</u> ทำท่าเหมือน กัน	-
34.	ปีพาทย์บรรเลง รับทั้งวง	ทำท่าสอดสร้อยมาลา แล้วเดินย่อเท้าพร้อมกับ พลิกมือ หมุนตัวมาด้าน หน้า ท้ายเพลงขึ้นท่า สอดหูง โดยมือซ้ายหงาย งอระดับแ่งศีรษะ มือขวา ตั้งวงแขนตั้งระดับไหล่ ประสมเท้า เอียงขวา	ช่วงแรกทำท่าสอด สร้อยมาลาเหมือนกัน ท้ายเพลงขึ้นท่าพิสมัย เรียงหมอน โดยมือซ้าย ตั้งวงระดับแ่งศีรษะ มือ ขวาดังวงแขนตั้งระดับ ไหล่ ประสมเท้า เอียง ขวา	-
37.	เหมือนแรกจะ รุ่น	นั่งคุกเข่า เท้าขวากะดก เสี้ยวมือซ้ายตั้งวงหงาย แขนตั้งข้างลำตัว เอียง มาด้านหน้า มือขวาดัง วงปลายมืออยู่ระหว่าง ข้อมือและข้อศอกซ้าย เอียงขวา	ทำท่าเดียวกัน แต่ปลาย มือขวาอยู่ที่ข้อศอกซ้าย	-
40.	แก้มเหมือน	มือทั้งสองจีบคว่ำ แล้ว	มือทั้งสองจีบคว่ำ แล้ว	-

ลำดับที่	ดนตรี/บทร้อง	ทำนองฉายพรหมณ์ สองชาติ ชื่นศิริ (ศิลปินท่านที่ 1)	ทำนองที่แตกต่างกัน ทรงศรี กฤษกร ณ อยุธยา (ศิลปินท่านที่ 2)	ศิลปินท่านที่ 3 พิสมัย วิไลศักดิ์
40 (ต่อ)	แก้มเหมือมาลา (ต่อ)	ม้วนจีบออกนำมือทั้งสองมารองที่แก้ม	ม้วนจีบออกเป็นแบ หงายรองที่แก้ม แล้วถู วนที่แก้มพร้อมกับลัก คอ	-
41.	จ้อจิด (ติดตาม)	หันตัวด้านขวา มือขวา เท้าสะเอว มือซ้ายชี้ ออก แต่เท้าซ้าย ี่ ซ้าย (ติดตาม) ทำท่าเหมือนกัน	หันตัวด้านขวา วิ่งชอย มือซ้ายชี้เข้าอก มือ ซ้าย เอียงขวา (ติดตาม) ทำท่าเหมือน กัน	-
43.	ปีพาทย์บรรเลง รับทั้งวง	ช่วงแรกท่าเหมือนกัน ท่ายเพลง มือขวาหยิบ จีบ ละเลงมือแล้วปาด มือออกเป็นปล่อยจีบ พร้อมกับตีไหล่ มือซ้าย จีบส่งหลัง เอียงขวา ทำ สลับมือ รวม 3 จังหวะ แล้วขึ้นท่าพิสมัยเรียง หมอน โดยมือซ้ายตั้งวง ระดับแ่งศึระะ มือขวา ตั้งวงแขนตั้งระดับไหล่ ประสมเท้า เอียงขวา	ช่วงแรกท่าเหมือนกัน ท่ายเพลง ทำท่าสอด สร้อยมาลา แล้วหมุน ตัวไปด้านหน้า ขึ้นท่า สอดสูง โดย มือซ้าย หงายงอระดับแ่งศึระะ มือขวาตั้งวงแขนตั้ง ระดับไหล่ ประสมเท้า เอียงขวา	
44.	ปีพาทย์บรรเลง เพลงเร็ว	ฉายเท้าขวาแล้วประเท้า ลงสาย ำตามกระบวน	ำท่าเพลงเร็วแบบตัด แล้วจึงหันด้านขวาไป	

ลำดับที่	บทร้อง/ดนตรี	ทำรำฉุยฉายพราหมณ์ สองชาติ ขึ้นศิริ (ศิลป์ปิ่นทำนที่ 1)	ทำรำที่แตกต่างกัน ทรงศรี กฤษณ ฤ อยุธยา (ศิลป์ปิ่นทำนที่ 2)	ศิลป์ปิ่นทำนที่ 3 พิสมัย วิไลศักดิ์
44.	ปีพาทย์ทำเพลง เร็ว (ต่อ)	การรำเพลงเร็ว – ลา	ประเท้า รำสายตาม กระบวนการรำเพลงเร็ว – ลา	-
45.	ปีพาทย์ทำเพลง ลา	จังหวะที่ 1-4 รำเหมือน กัน จังหวะที่ 5-6 หยิบมือจับ จังหวะที่ 7-8 เข้าโรงทาง ด้านขวามือของผู้รำ	จังหวะที่ 1-4 รำเหมือน กัน จังหวะที่ 5-6 มือจับล่อ แก้ว จังหวะที่ 7-8 เข้าโรง ทางด้านซ้ายมือของผู้ รำ	-

จากตารางบันทึกทำรำฉุยฉายพราหมณ์ ในทำรำที่แตกต่างกันของศิลป์ปิ่นทั้ง 3 ท่านพบว่า ศิลป์ปิ่นทำนที่ 2 (ทรงศรี กฤษณ ฤ อยุธยา) และศิลป์ปิ่นทำนที่ 3 (พิสมัย วิไลศักดิ์) จะมีลักษณะของทำรำที่เหมือนกัน หรือคล้ายคลึงกันมากที่สุด สันนิษฐานว่า น่าจะมีสาเหตุมาจากการที่ได้รับการถ่ายทอดทำรำฉุยฉายพราหมณ์ จากครูลมูล ยมะคุปต์ในคราวเดียวกัน (ราว พ.ศ.2497) ส่วนศิลป์ปิ่นทำนที่ 1 (สองชาติ ขึ้นศิริ) ได้รับการถ่ายทอดทำรำฉุยฉายพราหมณ์ จากครูลมูล ยมะคุปต์ (ราว พ.ศ.2479-2480) ก่อนศิลป์ปิ่นอีก 2 ท่านเป็นเวลาประมาณ 17 ปี ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงอาจเป็นสาเหตุให้มีรายละเอียดของทำรำที่แตกต่างกันได้ ในส่วนของการใช้ท่าเชื่อมระหว่างบทร้อง การใช้พื้นที่ของเวที การแสดงออกทางสีหน้าและอารมณ์ แต่เค้าโครงหลักของทำรำของศิลป์ปิ่นทั้ง 3 ท่านยังมีความเหมือนกัน

3.วิเคราะห์กลวิธีในการทำรำฉุยฉายพราหมณ์ ของศิลป์ปิ่นทั้ง 3 ท่าน

จากการศึกษาทำรำฉุยฉายพราหมณ์จากศิลป์ปิ่นทั้ง 3 ท่าน สามารถวิเคราะห์กลวิธีในการทำรำฉุยฉายพราหมณ์โดยแบ่งหัวข้อได้ดังนี้

3.1 การใช้ท่าเชื่อมระหว่างบทร้อง

3.1 การใช้ท่าเชื่อมระหว่างบทร้อง

จากการศึกษาท่ารำอุบายพรหมณ์จากศิลปินทั้ง 3 ท่าน สามารถวิเคราะห์การใช้ท่าเชื่อมระหว่างบทร้อง ได้ดังนี้

สองชาติ ชื่นศิริ มีการใช้ท่าเชื่อมระหว่างบทร้อง คือ ในระหว่างบทร้องจะค้างท่าสุดท้ายไว้ แล้วเริ่มรำกระบวนท่าใหม่ตามบทร้อง โดยจะไม่มีการลักจังหวะ ก่อนที่จะยกเท้าก็จะประเท้าให้เสร็จเสียก่อน หรือเมื่อจะก้าวหน้า หรือก้าวข้างก็จะยกเท้าให้ได้ระดับ แล้วจึงจะก้าวลงเป็นก้าวหน้า หรือก้าวข้าง เป็นต้น เมื่อจบกระบวนกรำแล้ว จะเข้าโรงทางด้านขวามือของผู้แสดง

ทรงศรี กุญชร ณ อยุธยา มีกลวิธีการใช้ท่าเชื่อมระหว่างบทร้อง คือเมื่อจะขึ้นบทร้องใหม่มักจะรำก่อนจังหวะประมาณครึ่งจังหวะ เช่น จะมีการวิ่งชอยเท้าเตรียมที่จะรำในบทต่อไป เป็นต้น

ในช่วงที่เป่าพาทย์บรรเลงเพลงเร็ว-ลา ก็จะมีการรำในกระบวนท่าของเพลงเร็วแบบตัดก่อนที่จะหันตัวไปทางด้านขวา แล้วจึงประเท้าเพื่อเตรียมรำสายตามกระบวนกรำเพลงเร็ว-ลา เมื่อจบกระบวนกรำแล้วจะเข้าโรงทางด้านซ้ายมือของผู้แสดง

พิสมัย วิไลศักดิ์ มีกลวิธีการใช้ท่าเชื่อมระหว่างบทร้องโดยจะมีการชอยจังหวะเพลงเพิ่มมากขึ้น เช่น ในบทร้องที่ว่า "สองเนตรคมขำ" จะวิ่งชอยเท้าแล้วจึงก้าวลงเป็นก้าวข้างในคำว่า เนตร แล้วลักคอกพร้อมกับถ่ายน้ำหนักมาที่เท้าซ้ายในคำว่า คม แล้วลักคอกอีกครั้งพร้อมกับถ่ายน้ำหนักไปที่เท้าขวาในคำว่า ขำ จากการชอยจังหวะให้เพิ่มมากขึ้นนี้ จะทำให้การรำมีรายละเอียดปลีกย่อยมากยิ่งขึ้นในแต่ละบทร้อง

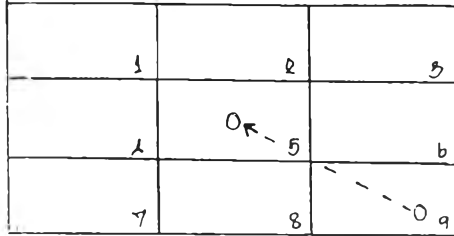
3.2 การใช้พื้นที่ของเวที

การใช้พื้นที่ของเวทีของศิลปินแต่ละท่านมีลักษณะดังนี้

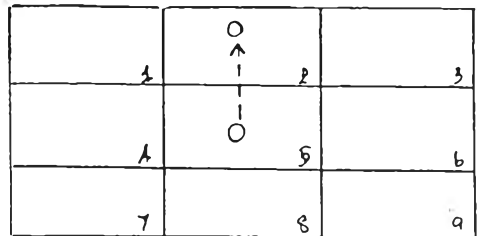
สองชาติ ชื่นศิริ จะนิยมใช้พื้นที่ส่วนกลางของเวทีไปจนถึงส่วนกลางด้านหน้าของเวที จะมีลักษณะการรำแบบหน้าอัด คือมักจะพยายามหันหน้าออกสู่ผู้ชม ในขณะที่รำก็จะมีการเคลื่อนไหวอยู่บริเวณส่วนที่ 4 แลส่วนที่ 6 ของเวที ในช่วงที่เป่าปี่เลียนเสียงร้องในเพลงแม่ศรี ผู้รำจะเดินเป็นครึ่งวงกลมแล้วจึงกลับมารำตรงกลางของเวทีอีกครั้ง

แผนผังการใช้พื้นที่ของเวที ในการรำถวายพรหมณ์ ในแบบของครูสองชาติ ขึ้นศิริ

- ผู้ชม -

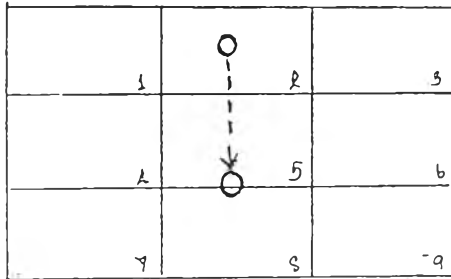

- ผู้ชม -

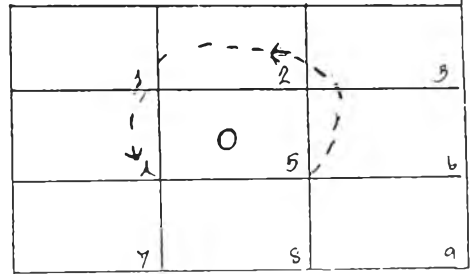
1. ปี่พาทย์บรรเลงเพลงร่ำ

- ผู้ชม -

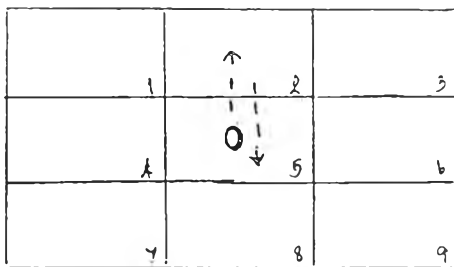
2. ร้องเพลงดูฉาย 2 บท

- ผู้ชม -

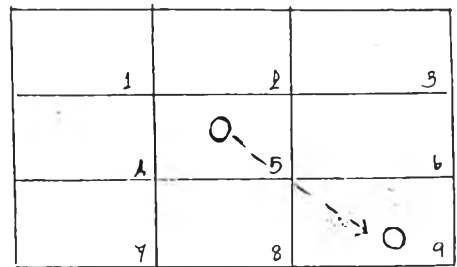
3. ปี่พาทย์บรรเลงรับทั้งวง

- ผู้ชม -

4. ร้องเพลงแม่ศรี 2 บท

- ผู้ชม -

5. ปี่พาทย์บรรเลงรับทั้งวง

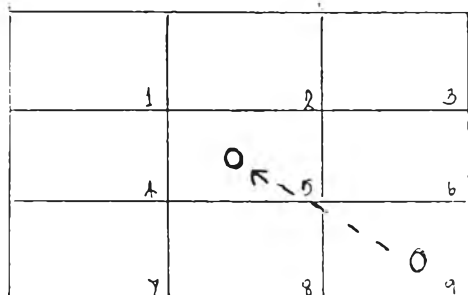
6. ปี่พาทย์บรรเลงเพลงเร็ว - ลา

ทรงศรี ภูษร ณ ออยุธยา

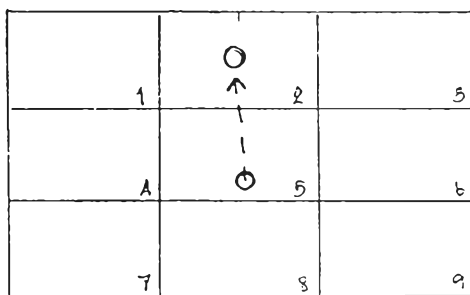
ทรงศรี ภูษร ณ ออยุธยา จะนิยมใช้พื้นที่โดยรอบของเวที โดยที่ท่าออกในเพลงเร็ว จะเริ่มวิ่ง ออกมาจากส่วนที่ 9 ของเวที แล้วจะรำอยู่ในส่วนที่ 5 ซึ่งเป็นส่วนกลางของเวที และในช่วงที่มีบทร้องก็ จะรำเคลื่อนที่ไปเรื่อยๆ จนถึงส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นส่วนกลางหน้าของเวที เมื่อถึงตอนที่ปีพาทย์รับทั้งวงก็จะ เคลื่อนมาอยู่ในส่วนที่ 5 - 8 ของเวที และก็จะเริ่มรำในบทร้องของเพลงชุยฉายอีกครั้ง และเมื่อถึงช่วงที่ปี เปาเลียนเสียงร้องเพลงแม่ศรี ก็จะใช้พื้นที่โดยรอบของเวที และเมื่อถึงตอนที่ปีพาทย์ทำเพลงเร็ว - ลา ก็จะใช้พื้นที่โดยรอบของเวทีเช่นกัน

แผนผังการใช้พื้นที่ของเวที ในการรำชุยฉายพราหมณ์ ในแบบของทรงศรี ภูษร ณ ออยุธยา

- ผู้ชม -

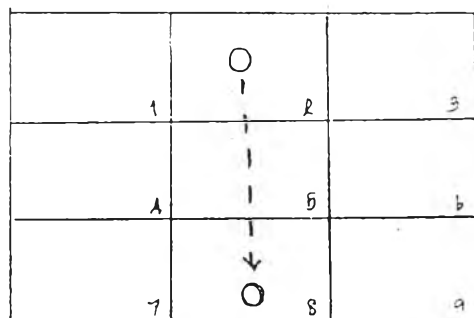

- ผู้ชม -

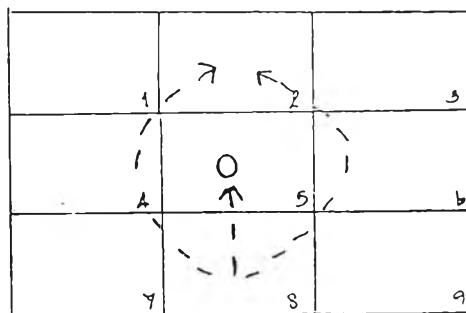
1. ปีพาทย์บรรเลงเพลงเร็ว

- ผู้ชม -

2. ร้องเพลงชุยฉาย 2 บท

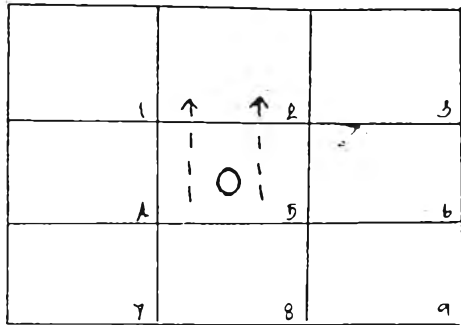
- ผู้ชม -

3. ปีพาทย์บรรเลงรับทั้งวง

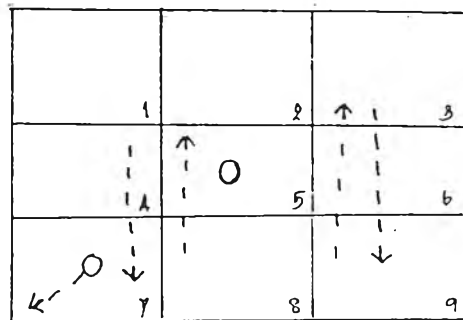
4. ร้องเพลงแม่ศรี 2 บท

- ผู้ชม -

5. ปี่พาทย์บรรเลงรับทั้งวง

- ผู้ชม -

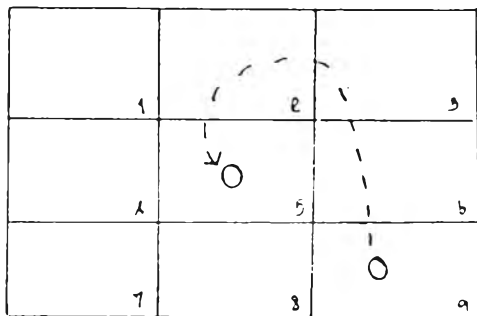
6. ปี่พาทย์บรรเลงเพลงเร็ว - ลา

3.3.3 พิสมัย วิไลศักดิ์

พิสมัย วิไลศักดิ์ จะมีลักษณะการใช้เวทีแบบเต็มเวที คือ เวทีมีพื้นที่มากเท่าไร พิสมัย วิไลศักดิ์ ก็จะใช้วงในท่ารำ ไปรำทุกๆ ส่วนของเวที เพื่อให้ให้ผู้ชมที่อยู่ทุกๆ ด้านของเวทีได้มองเห็นการรำ ร่ายถวายพรานมณ โดย พิสมัย วิไลศักดิ์ ได้ชัดเจนทุกคน จากการสัมภาษณ์ พิสมัย วิไลศักดิ์ กล่าวว่า "ในการรำถวายพรานมณ จะต้องรำให้ทั่วเวที ไม่ควรนิ่งอยู่มีจุดใดจุดหนึ่งบนเวทีนาน จะทำให้ดูเหมือนว่าตัวละครตาย"

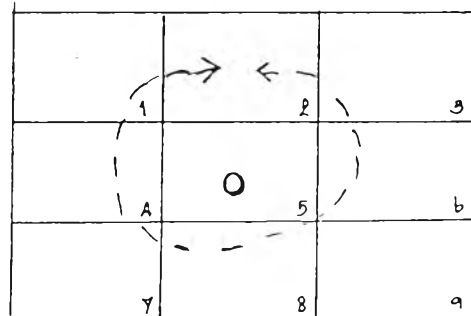
แผนผังการใช้พื้นที่ของเวที ในการรำ ร่ายถวายพรานมณ ในแบบของ พิสมัย วิไลศักดิ์

- ผู้ชม -

1. ปี่พาทย์บรรเลงเพลงช้า

- ผู้ชม -

2. ร้องเพลงถวาย 2 บท

- ผู้ชม -

1	2	3
4	5	6
7	8	9

3. ปัญหาที่ยอมรับทั้งวง

การใช้พื้นที่ของเวทีนี้จะสัมพันธ์กับการใช้ท่าเชื่อมระหว่างบทร้อง กล่าวคือ เมื่อมีบทร้องที่เอื้ออำนวยต่อการเคลื่อนที่หลายๆ เช่น การวิ่งชอยเท้าไปยังทิศทาง หรือจุดต่างๆ บนเวทีมาก ก็จะทำให้การรำมีชีวิตชีวน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

3.3 การแสดงสีหน้าและอารมณ์

การแสดงสีหน้าและอารมณ์มีความสำคัญต่อการทำบทบาททางนาฏศิลป์มาก จะทำให้ผู้ชมได้รับอารมณ์ในการชมเพิ่มขึ้นอีก การแสดงออกทางอารมณ์ประกอบกับท่วงท่าการรำรำที่ได้รับจากการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีจะเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจและความประทับใจในการแสดงจากผู้ชมได้ดี

จากการวิเคราะห์กลวิธีการรำดูฉายพราหมณ์ ของศิลปินทั้ง 3 ท่าน สามารถสรุปได้ดังนี้ สองชาติ ชื่นศิริ จะเน้นการรำที่ตรงจังหวะ โดยที่จะรำให้ท่ารำตรงตามบทร้อง และจะหมัดท่ารำที่จังหวะใหญ่ ก่อนที่จะเริ่มรำในบทร้องต่อไป ลักษณะแลเทคนิคการรำของครูสองชาติ ชื่นศิริ จะรำให้ครบถ้วนกระบวนท่าตามลำดับ จะไม่มีการลักจังหวะ จะเคร่งครัดในตำแหน่งของมือและเท้าเป็นสำคัญ

ในการรำดูฉายพราหมณ์ ครูสองชาติ ชื่นศิรินิยมใช้พื้นที่บริเวณส่วนกลางด้านหน้าของเวที จะมีลักษณะการรำแบบหน้าอัด ดังเช่นการแสดงนาฏศิลป์ไทยชุดอื่นๆ คือจะพยายามหันหน้าออกสู่ผู้ชมให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้ชมจะได้รับรู้ถึงการแสดงออกทางสีหน้า และอารมณ์ของผู้แสดงที่จะต้องให้สอดคล้องกับบทร้อง เพื่อให้ผู้ชมได้รับอารมณ์ในการชมการแสดงให้มากที่สุด

ทรงศรี ภูษธร ณ ออยุธยา จะใช้ท่าเชื่อมระหว่างบท โดยที่จะมีการรำต่อเนื่องกันไป ในระหว่างบทร้องและเมื่อจะเข้าสู่บทร้องต่อไป จะมีการรำก่อนจังหวะประมาณครึ่งจังหวะ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของการใช้จังหวะเฉพาะตัว และจะสัมพันธ์กับการใช้พื้นที่ของเวทีโดยรอบ โดยที่ผู้แสดงจะใช้วิธีวิ่งชอยเท้าไปรอบๆ เวทีเมื่อจะเริ่มเข้าสู่บทร้องต่อไป ทำให้ผู้ชมเห็นว่าผู้แสดงมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ไม่ได้รำนิ่งอยู่เพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของเวทีเท่านั้น

ผู้แสดงจะแสดงออกทางสีหน้าและอารมณ์อย่างชัดเจนประกอบการรำรำ เช่น การพยักหน้าในบทร้องที่ว่า "ชะม้อยเนตรจับ" เป็นต้น

พิสมัย วิไลศักดิ์ มีกลวิธีการรำดูฉายพราหมณ์ในแบบเฉพาะตัว โดยมักจะชอยจังหวะของเพลงให้เพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้ในแต่ละบทร้องจะมีรายละเอียดของท่ารำเพิ่มมากขึ้น จะใช้พื้นที่ทุกส่วนของเวทีเพื่อที่จะให้ผู้ชมที่อยู่ทุกๆ ด้านของเวทีได้เห็นถึงท่วงท่าของการรำรำของผู้แสดง ตลอดจนถึง

หน้าและอารมณ์ของผู้แสดงที่ถ่ายทอดออกมาสู่ผู้ชม รวากับว่าผู้แสดงกำลังส่องกระจกเพื่อชมความงามของตน

4. ปัจจัยที่ทำให้รำฉุยฉายพราหมณ์ได้รับความนิยมจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

1. บทร้อง

บทร้องของรำฉุยฉายพราหมณ์ มีลักษณะเนื้อหาคำประพันธ์ที่สละสลวย เอื้อต่อการทำบทบาททางนาฏยศิลป์ กล่าวคือ บทร้องประกอบการรำฉุยฉายพราหมณ์จะกล่าวชมความงามของอวัยวะทุกส่วนของร่างกายของตัวละคร ตั้งแต่รูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณ จริตกิริยาที่ชวนให้ผู้ชมหลงใหล โดยที่จะบรรยายถึงความงามของแต่ละส่วนของร่างกาย บทร้องจึงไม่มีความซ้ำ จึงสะดวกต่อการทำบทบาททางนาฏยศิลป์ (การตีบท) โดยมีกระบวนการรำที่สอดคล้องสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ตั้งแต่ต้นจนจบเพลงการรำฉุยฉายพราหมณ์ บทร้องประกอบการรำฉุยฉายพราหมณ์จะมีเนื้อความที่พรรณนาถึงตัวละครดังนี้

ดูฉุยฉายเอย	ช่างงามข้าช่างรำโยกย้าย
สะเอวเสนอ่อนอรชรช่วงกาย	วิจิตรยิ่งลายที่คนประดิษฐ์
สองเนตรคมขำแสนด้ามขลับ	ชะม้อยเนตรจับช่างสวยสุดพิศ

- ในบทร้องช่วงแรกจะพรรณนาถึงความสวยงามในส่วนของรูปร่างตั้งแต่ช่วงเอวจนถึงใบหน้าของตัวละคร และท่วงท่าการรำของตัวละคร

สุดสวยเอย	ยิ่งพิศยิ่งเพลินเชิญให้งวงวย
งามหัตถ์งามกรก็อ่อนระทวย	ช่างนาตช่างนวยสวยย้วยนัยนา
ทั้งหัตถ์ทั้งกรก็พื่อนถูกแบบ	ดูยลดูแยบสวยยิ่งเทวา

- ในบทร้องช่วงที่ 2 จะพรรณนาถึงความงามที่สามารถตรึงใจผู้ชมจนตะลึง นิ้วมือและช่วงแขนที่กลมกลิ้งงามสมส่วน ในยามเคลื่อนไหวก็สวยงามกรีดกรายชวนหลงใหล รวากับว่าเป็นเทวดาลงมาร่ายรำให้ได้ชม

นำชมเอย	นำชมเจ้าพราหมณ์
ดูหัวด้วงงาม	ไม่ทราวมเลยจนนิค
ดูผุดดูผ่อง	เหมือนทองทาติด
ยิ่งเพ่งยิ่งพิศ	ยิ่งคิดชมเอย

- ในบทร้องช่วงที่ 3 จะพรรณนาถึงความงามพร้อมของตัวละครตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า ผิวพรรณ

ที่ผู้ดม่องดั่งทองทา ยิงมอชิงยงทำใหหลงไหล

นำรักเอย	นำรักตรุดน
เหมือนแรกจะรุ่น	จะรู้เดียงสา
เจ้ายิ้มเจ้าแยม	แก้มเหมือนมาลา
จ่อจิตติดตา	เสีจจริงเจ้าเอย

- ในบทร้องช่วงที่ 4 จะพรรณนาถึงความน่ารักแรกแย้มของตัวละคร และในยามที่ยิ้มแยมจึงติดตาตรึงใจไม่รู้ลืม

2. เครื่องแต่งกาย

เครื่องแต่งกายจะมีลักษณะเฉพาะของตัวพราหมณ์ (ตัวพระ) ในการแสดงนาฏยศิลป์ไทย คือ แต่งกายแบบยืนเครื่องพระ สีขาวขลิบแดง และสวมกระบังหน้า มีอุณาโลมที่กลางหน้าผาก เมื่อเห็นการแต่งกายของตัวละครในลักษณะนี้ จะทราบได้ทันทีว่าเป็น "ตัวพราหมณ์"

3. ลักษณะความเป็นผู้เมีย

บทบาทของตัวละครในการรำดูฉายพราหมณ์ จะมีลักษณะพิเศษบทร้องและท่วงท่าการรำ จะมีลักษณะความเป็นผู้เมีย (ตัวพระ – ตัวนาง) ทำให้รำดูฉายพราหมณ์มีเสน่ห์ที่น่าสนใจ น่าติดตามชมตั้งแต่ต้นจนจบเพลง ซึ่งผู้แสดงรำดูฉายพราหมณ์ส่วนใหญ่จะใช้ผู้หญิงเป็นผู้แสดงในบทบาทของตัวพระ ด้วยสรีระของผู้หญิงจะมีสัดส่วนของร่างกายที่น่าชมอยู่แล้ว เมื่อประกอบด้วยท่วงท่าการรำรำที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี จึงทำให้ผู้ชมอารมณ์ร่วม และได้รับอรรถรสของการแสดงอย่างเต็มที่ โดยไม่อาจละสายตาไปจากผู้รำได้

4. ลักษณะความเป็นเอกเทศ

บทร้องประกอบรำดูฉายพราหมณ์ จะกล่าวถึงเฉพาะตัวพราหมณ์ที่เป็นผู้รำเพียงผู้เดียว โดยไม่ต้องอาศัยเรื่องราวของการแสดงเป็นละคร ในบทร้องจะไม่กล่าวถึงตัวละครอื่นๆ และเหตุการณ์ในบทละครดังเช่นรำดูฉายชุดอื่นๆ จึงสามารถนำออกแสดงเป็นการรำเดี่ยวได้โดยสมบูรณ์

ในทางนาฏยศิลป์ไทย รำดูฉายพราหมณ์มีความสมบูรณ์แบบอย่างยิ่ง ทั้งทางด้านเพลง บทร้อง การรำใช้บท ลักษณะเฉพาะของกระบวนลีลาท่ารำที่มีความเป็นผู้-เมียของตัวละคร การแต่งกาย

เป็นต้น จึงทำให้รำดูฉายพราหมณ์ได้รับความนิยมเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และยังได้มีการนำรำดูฉายพราหมณ์บรรจุไว้ในภาพยนตร์ และละครเรื่องการะเทอดอีกด้วย